N.P. Wetterlund

I de levandes land

INNEHÅLL:

Inledning 2

TEXTER 1914–1917

Avskedspredikan (1914) 4

Jultankar om de två budens kärlek (1915) 8

Ett brev (1915) 16

”Romfaia” – svärdet genom Marias själ (1917) 24

PERSONLIGT

Maria Wetterlund (1919) 26

Två kära barndomsminnen (1928) 28

Min moder (1928) 32

BREV

Till ”trofasta hjärtevänner” 35

Till arkitekten herr... 36

Till vännen A. B. 38

I livets aftontimma — till en lidande vän 38

I livets dag och aftontimma — till vänner 40

Till en sörjande vän 42

Brev till vänner 43

Till en konfirmand i Skattungbyn 44

I DE LEVANDES LAND

N.P. Wetterlunds sista stunder 45

N.P. Wetterlunds Skriftkommitté

Digitaliseringen är utförd på Skriftkommitténs bokutgåva från 2004.

N.P. Wetterlunds Skriftkommitté tar tacksamt emot noteringar om korrekturfel i texten. Se vår hemsida www.npwetterlund.se

PDF-fil uppdaterad 2026-08-12

Inledning

I ett av sina många brev berättar N.P. Wetterlund så här om en sällsam upplevelse som han kallat Synen i Kvaldalen år 1904 *):

”Det var en januarinatt sagda år, en mörk och dyster klagonatt. Och jag bad Gud att få dö. Strax fick jag en syn. Jag såg framför mig en hög mur och på den en liten öppen dörr. Jag gick dit och såg därin. Där vandrade sälla skaror bland härliga träd. Jag tänkte: Detta är de levandes land. Och jag greps av en häftig lust att gå ditin. Men då såg jag en ängel vid porten. Han stängde dörren och sade: *Icke nu; men då du lidit ut, vad ut måste, och lidit in, vad in måste, då öppnar jag dörren och du får gå in.*"

Om det var just den händelsen som låg till grund för att Wetterlund ofta betecknade tillvaron bortom den fysiska döden som *De levandens land* ska vi låta vara osagt, men metaforen härrör sannolikt från Psaltaren 116: 9: ”Jag skall få vandra inför Herren i de levandes land”.

Tema i nämnda psalm är den dödsfara som allas våra själar befinner sig i under jordelivet, men som Gud, dessbättre, har makten att frälsa oss ifrån. Eftersom Herren är ”nådig och rättfärdig (v 5)” vänder han ingen enda ryggen som i ”nöd och bedrövelse (v 3)”, och av uppriktigt hjärta, söker honom.

Men för att Gud ska få bli en verklig kraft till frälsning för ”var och en som tror” (Rom 1:16) måste vi låta Andens svärd göra sitt med vår köttsliga och syndiga natur.

Först när vi urlakats på all självtillräcklighet och egenkärlek, och erkänner vårt totala beroende av Gud, är vi fullvärdiga medborgare i De levandes land. Vägen dit är varken rak eller jämn, och går ofta över trångmål och lidande (1 Tess 3:3, Ps 34:20). N.P. Wetterlund visste mer än de flesta vad det handlade om. Livet igenom förde han en oavlåtlig kamp för sitt medborgarskap (Fil 2:12). Sjukdomar som skulle drivit många av oss till förtvivlans rand hälsade han som välgörare och glädjekällor (1 Petr 4:13). När Wetterlund i ett brev till ”trofasta hjärtevänner” likställer bön om helande för honom med att ”göra våld på himmelriket” kan vi tycka att han avviker från bibelord som faktiskt uppmanar oss att be för sjuka systrar och bröder (Se t ex Jakobsbrevet 5:13–16). Möjligen förklaras dessa rader av att de skrevs vid en tidpunkt när han pressat sig till det yttersta för att slutföra sitt opus magnum *Andens Lag*, och därmed fått ett överväldigande personligt bevis på ”sjukdomssäckens” välsignelser. I hans övriga skrifter tyder ingenting på att han skulle haft en annan uppfattning i frågan än de klassiska bibeltolkarna; den som så definitivt gestaltas av Jesu egna ord i Getsemane: ”Fader, om du vill det, så ta bort denna bägare från mig. Men låt din vilja ske, inte min.” Och Wetterlund lät Guds vilja ske. Ända tills han stod redo att ta emot segerkransen på Sions berg. I Tyra Lundholms gripande skildring av hans sista timmar berättas hur han viskade fram orden: ”Nu är jag frälst.”

De till det yttre ganska skiftande texterna i den här boken för oss närmare Wetterlund som person än någon av tidigare utgåvor. Det är omvittnat att han inte gärna talade om sig själv, och att han tonade ner sin egen betydelse för den andliga ordskatt som betytt så mycket för så många. Han såg sig som blott ett ofullgånget redskap för den Högste, och det var ingen tillfällighet att han kallade sig för Nils Noll. Inte desto mindre är det svårt att komma ifrån att Wetterlunds eget liv är en lika

* Hämtat ur Bertel Andréns prästmötesavhandling från 1943.

stor inspirationskälla för var och en som vill stå ”brudesjäl” i ”tubudskristendomen” som någonsin hans författarskap. Från tidiga barnsben till sista andetaget levde han *Andens Lag*. Låt oss göra likadant!

Med *I de levandes land* har N. P. Wetterlunds Skriftkommitté fullföljt en del av sitt uppdrag, att låta nytrycka författarens skrifter. Vi vill tacka alla som under årens lopp stött skriftkommitténs arbete med böner, gåvor och uppmuntrande ord. Vår förhoppning är att ni ska förbli oss trogna när vårt arbete nu går in i en ny fas.

N.P. Wetterlunds Skriftkommitté

TEXTER 1914–1917

Avskedspredikan †

Himmelske Fader, giv livet i din Son, det liv, som är evig kärlek, evig rättfärdighet, evig livsnåd och evig barmhärtighet! Giv oss liv att kunna leva rätt, lida rätt och dö rätt! Amen.

Text:Joh 21:15–25.

Vår text utgör ett samtal mellan Kristus och Petrus. I detta samtal inskärper Kristus nödvändigheten för Petrus att följa honom. Han säger: ”Följ mig” och åter: ”Följ du mig”. Och Petrus hade hittills följt Kristus, och han följde honom ända till sin död. I anledning därav tar vi såsom ämne de orden: ”Kristi efterföljelse, belyst med Petri exempel”. Detta ämne betraktar vi i två delar: 1) Efterföljelsens början och väsen. 2) Efterföljelsens fyra dagliga prov.

Alltså först:

Efterföljelsens början och väsen.

Petrus började rätt, och denna början anger han själv i de orden: ”Herre, vi hava övergivit allting och följt dig”. Denna början godkände Mästaren och lovade att i sinom tid belöna den. Petrus började alltså rätt: han övergav allting. Vad inbegriper detta allting, som Petrus övergav? Först och främst hus och hem, ägodelar, yrke, vänner, bekanta, och så vidare, alltså dessa yttre förhållanden, i vilka vi lever. Men detta var inte huvudsaken. Det var något annat han övergav som var mycket högre och viktigare. Vad då? Han övergav det liv han hittills fört i dessa yttre förhållanden, och han började ett nytt liv. Petrus hade förvisso inte alls levat ett dåligt liv utan ett rättskaffens, men det var för lågt. Det var blott jordiskt. Och det liv som vi fått i den lekamliga födelsen är aldrig givet för att behållas, ägas, utan för att mistas, att offras för ett högre.

Petrus började rätt. Han övergav allting: dessa yttre förhållanden och livet i dessa förhållanden. Men varifrån fick han kraft till en sådan brytning? Vi lägger då märke till hans kallelse. Herren såg honom första gången på stranden av Gennesaret och sade till honom: ”Följ mig, och jag skall göra dig till människofiskare”. Och strax stod Petrus upp och följde honom. Det låg kraft i detta ord: ”Följ”. Det låg evigt liv däri, såsom Petrus själv säger: ”Du har det eviga livets ord”. Petrus erfor en fläkt av detta liv, då Herren uttalade det avgörande: ”Följ!” — en fläkt från evighetens värld, och det lyfte upp honom över hela det jordiska livet. Han kände, såsom du känt, du evighetsmänniska, när du fått erfara något av det eviga livet, att däri ligger något ”allt”, och det var i kraft av detta evighetens ”allt” som Petrus stod upp och följde Herren.

Var det då nödvändigt för att följa Kristus att i bokstavlig mening överge hus och hem? Nej, men det var nödvändigt här på grund av en särskild kallelse: att bli människofiskare. Petrus skulle mycket väl ändå ha kunnat följa Kristus som fiskare i Galiléen. Efterföljelsens väsen är att ta emot det eviga livet och så leva detta liv, att man kan överge *allt*

† Hållen i Floda kyrka 2:a söndagen efter påsk, år 1914. Införd i Dala-Bladet 25/5 1914.

och leva detta liv i *allt*. Och det, mina åhörare, vill inte litet till att i allt leva det eviga livet, att i allt gjuta in en stråle från evighetens värld, så att människorna känner: Där har jag att göra med en evighetsmänniska, där är något från evighetens värld, och jag släpper inte, förrän även jag blir en evighetsmänniska.

Petrus övergav *allt*. Han prutade aldrig på alltet. *Allt* lämnade han för att få det sinne som endast kan tillfredsställas av det eviga. Han hör inte till dem, som halverar. Nej, allt eller intet, fullt, bestämt: det var Petri klippnatur. Redan vid det första ögonkastet på Petrus såg Herren Jesus: Det är en klippmänniska, där är något att göra en evighetsmänniska av. Ja, Petrus prutade inte. För honom gällde det alltid att tro på Gud helt, att förtrösta på Gud helt. Läror räcker inte för en Petrusnatur, utan för honom gäller det att tro på Gud och på intet mer, såsom det heter: ”Vänden eder till mig, ty jag är Gud och ingen mer”. Man tror och förtröstar på Gud men famlar därjämte efter bildgudar, avgudar och sedan i den onda dagen, då det kniper, slår man armarna om Gud. För Petrus räcker det inte att tro på Kristus, nej, på Kristus såsom frälsare allena. Och en sådan tro klipper av allt självfrälseri. Att tro på Kristus allena är efterföljelsens grundväsen. Förstabudsmeningen är: tro och förtröstan. Och därför såg Johannes tre änglar stiga fram på himlen och säga: ”Frukten Gud, given Honom ära, tillbedjen Skaparen”. Det är förstabudsfrälsning, det är grundväsendet i efterföljelsen, att man har bara med Gud att göra, Gud och Hans son och ingenting annat.

Efterföljelsens fyra dagliga prov

Petrus var uppriktig i sin början, men han insåg inte, hur mycket detta ingrep i hans liv. En Kristi efterföljare har särskilt fyra dagliga prov att genomgå.

Det första är *livsprovet*. Det omtalas i Johannes sjätte kapitel. Jesus hade inte blott de tolv lärjungarna, utan många följde honom. Men det var inte allvar hos alla. Och provet inlade han i dessa ord: ”Utan att I äten människosonens kött och dricken hans blod, haven I icke liv i eder”. Det var livsprovet, huruvida de ville följa Kristus eller leva ett rävaliv.

Detta tyckte de var ett hårt tal, och från den dagen vandrade många inte längre med honom. Då vänder sig Jesus till de tolv och frågar: ”Icke viljen väl även I gå bort?” Petrus stiger fram och säger: ”Herre, till vem skola vi gå; du har det eviga livets ord”. Se, Petrus och de tio väljer livet. De hade erfarit något av livet. Men bland de tolv upptäcker Jesus ett styggt ansikte och studsar till: ”Har jag icke utvalt eder, I tolv, och en av eder är en djävul!” Och denne stannade ändå kvar, men då han inte omsatte Kristus i sig, blev han alltmer en djävul. Det är livsprovet.

För varje dag, då du vaknar, känner du en fläkt av liv från den högre himlen. Du öppnar dig därför. Om det är söndag ger du dig åt Gud för den dagen, eller om det är måndag, känner du, hur det strömmar in liv för den dagen, och så vidare. Men nu kommer provet, nu blir frågan, om du vill omsätta detta under dagens lopp: en fot som går på goda vägar, en tunga som talar goda ord, så att Kristus blir omsatt i ditt liv. Det hjälper inte att du erfar det i känslan, utan först när du smält det, omsatt det, blir det en människa i dig. O, människa, vad här begås stora misstag! Ljuvligt och glatt, ljuvligt och glatt! Och så kommer provet. O, en sådan kristendom! ”Den som icke äter mitt kött och dricker mitt blod, har icke liv i sig”. Det duger inte mina åhörare att vila vid en

kristendom i känslan. ”Den som icke har Kristi ande, han hör honom icke till”. Se, detta är livsprovet, att för varje dag vara uppmärksam på ”telefonen” från den högre världen och ta emot *liv*. Det tas dock ifrån dig, om det ej blir omsatt *i goda verk*.

Provet nummer två är *dödsprovet*, som du måste genomgå för varje dag. I Matteus 16:e kapitel heter det: ”Från den dagen begynte Jesus förkunna för sina lärjungar, att han måste gå till Jerusalem och lida mycket av översteprästerna, dödas och på tredje dagen uppstå”. Men se, då steg Petrus fram, och han tog Kristus avsides och sade till honom: ”Icke skall detta vederfaras dig, Herre”. Då vände sig Kristus om och sade: ”Gå bort satan”, och så vidare, och till de övriga lärjungarna, som satan även farit in i, sade han: ”Den som vill behålla sitt liv, han skall mista det”. Se, det är dödsprovet: Var dag *påsk*, var dag *lidande*; och det gäller att låta detta lidande döda dig för varje dag. För varje morgon lyssnar du på kallelsen från den högre världen: söndagskallelsen, måndagskallelsen, och så vidare, ett kors för den dagen, det gäller att dö för den dagen, dö för varje dag. Det är dödsprovet.

Det tredje provet är *omvändelsprovet*. I Matteus 18:e kapitel omtalas, hur lärjungarna började tvista om vem som var den förnämste. ”Om I inte omvänden eder, skolen I icke inkomma i himmelen”, säger Kristus. Alltså menar han, att omvändelsen måste *fortgå*, en daglig omvändelse försiggå. För varje dag sticker det upp något ont inom dig. Om du vill behålla detta, så blir det en dödlig synd. Det krävs en daglig omvändelse; varom inte dör det andliga livet bort. När du ser så många gå bort, förstår du, att det inte varit någon daglig omvändelse och då domnar de bort och dör. ”Utan att I omvänden eder, skolen I icke komma in i himlen.”

Fjärde provet är *tjänareprovet*. ”Den som vill vara den förste, han skall vara den siste.” Alltså: För att kunna följa Kristus skall jag vara den siste. Jag skall skjuta alla andra framför mig och se efter, att alla de andra får det bäst, och att jag får det obetydliga. Jag skall ha min glädje däri, att andra får det bra, även om jag själv har det rätt klent. Jag skall tjäna alla, även mina tjänare. Om jag är arbetsgivare, skall jag tjäna mina arbetare, och se till att dessa inte blott är arbetsmänniskor, som på gamla dagar kommer in på fattighuset, under det att jag själv har stora summor att leva flott av. Jag skall söka att göra andra lyckliga. Det får sedan gå precis hur det vill. I handel och vandel får det ej gå på det där rävaviset. Inte dölja något. Nej, uppriktighet i handel och vandel. Det är kristendom det.

En person berättade för mig, att då en ”halv fritänkare” en tid hade varit tillsammans med sådana kristna, sade han: ”Är kristendomen sådan, vill även jag bli en kristen”. Det biter det på människorna, om man söker andras väl. Tänk om kristendomen blev införd i staten, i kyrkan! - nu är det mammon, självviskheten, som regerar - då skulle det bli en omvänd ordning. Och den skall en gång komma in! Och kommer en sådan kristendom in, behöver vi inte en enda kanon, en enda soldat. Vore vi äkta kristna, vad brydde vi oss om ryssen! Om svenska folket vore ett kristet folk, skulle en fläkt av anden från evighetens värld, ett ord, slå fienden till marken.

Det kommer en dag, den tusenåriga, då alla svärd är smidda till plogbillar, då glädjen, den största, är den, att jag får göra min nästa lycklig. Det kommer en dag, då Flodafolket blir ett kristet folk, men

först sedan de sju vredesskålarna gått fram över folken, så att de blivit krossade. Gud i himmelen, hjälp oss! Synden går oss över öronen! Gud, det finns ingen hjälp, om du ej kommer med din ande från höjden och låter en väckelsebölja gå fram över folken! Den kommer, den härliga tid, då kristendomen skall genomtränga folken. Vore vi kristna i sanning, skulle vi slippa lägga undan för kriget. Låtom oss tänka på detta i dessa dagar, då man talar om rustningar.

Så har vi talat några ord om det framställda ämnet: Kristi efterföljelse, belyst med Petri exempel, och vi stannade först inför efterföljdsens början och väsen. Petrus hade börjat rätt: övergivit alla yttre förhållanden. Vidare har vi talat om efterföljelsens fyra dagliga prov: 1) Livsprovet: för varje dag mottaga livet och omsätta det; 2) dödsprovet: för varje dag dö med Kristus på korset; 3) omvändelseprovet: för varje dag omvändelse, annars sätter det onda sig fast i dig; 4) tjänareprovet: att söka göra andra lyckliga.

Mina åhörare, Floda folk, du begåvade folk! Varför skall du inte bli ett kristet folk i sanning? Varför skall du inte kunna omvända dig till Gud och tjäna din nästa i sanning? Ja, det skall bli svårt, så hett för dig, att du måste stiga fram till Gud och få ett nytt sinne.

Och till sist ett avskedsord till Floda församling. Det är idag omkring 40 år sedan jag höll min första predikan, och jag har idag precis samma lära som för 40 år sedan. Skillnaden är bara den, att den är mera utvecklad. Och den läran har jag prövat, och i den läran vill jag dö. Det är idag ungefär tio år sedan jag höll min sista predikan under min hälsas dagar. Under de sista åtta åren har jag varit utanför församlingen, och det har jag lidit mycket av. Men jag har under denna tid skrivit några böcker. Då frågar vi oss: ”Vem har fött mig och klätt mig under dessa år?”. Det har Floda församling gjort. ”Vem har bekostat tryckningen av mina böcker.” Floda församling. Vad menar då Gud med att han tvingat Floda församling därtill? Böckerna är först och främst Floda församlings. De är människoverk, men Gud har något att säga församlingen i dessa böcker.

Och nu är det sista gången som jag står inför eder som eder kyrkoherde. Orsaken till att jag avgår vet ni. Tio års sjukdom har brutit ned min hälsa och mina krafter, så att jag inte ser mig i stånd att sköta mitt ämbete, i synnerhet som det är både ett världsligt och ett andligt. Jag känner år efter år, att jag vill bort från allt världsligt och in i Ordet. Ja, jag känner av Gud ett bestämt förbud att ägna mig åt de världsliga sysslorna.

Ja, nu skiljs vi, kära Floda församling. Jag har många gånger stått inför eder på detta rum. Vi har här hört ord från en högre värld, skådat himmelska ting och erfarit något av det eviga livet. Och hade jag varit bättre än jag varit, skulle dessa stunder varit flera. Vi skall nu glömma, hur jag talat, och ni, hur ni har hört. Det skall vi komma ihåg, att det finns bara en grundval att vila på: Guds nåd. Alltså Floda församling: Farväl! Tack för 19 år! Nu skiljs vi. Men vi skall en gång träda in i ett högre tempel, ja, hela Floda församling utom de som har gjort synd mot den Helige Ande, skall en gång träda fram i detta tempel. Jag hoppas att få möta eder. Amen.

Jultankar om de två budens kärlek

> Mästare, vilket är det yppersta budet i lagen? Han sade till honom: ”Du skall älska Herren, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ och av allt ditt förstånd”. Detta är det yppersta och främsta budet. Ett andra är detta likt: ”Du skall älska din nästa såsom dig själv”. På dessa två bud hänger hela lagen och profeterna (Matt 22:36–40).

Vi tar tre synpunkter: Det första av de två buden, ordningen mellan de två buden, och rangskillnaden mellan dem.

I

Det första av de två buden

Detta bud är kärleken till Gud. Den framställs i vår text från tre sidor, men hos Markus och Lukas från fyra sidor (Mark 12:30; Luk 10:27). Vi tar alla fyra och i den ordning som de har hos Lukas. Han skriver så: ”Du skall älska Herren, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ och av all din kraft och av allt ditt förstånd”. Alltså: Du skall älska din Gud:

1. Av allt ditt hjärta,

det är, av hela din ande, av hela ditt innersta jag, av hela ditt djupaste väsen och liv och av hela din vilja. Och så kan du älska din Gud, när din ande är nyfödd ande med ”Andens lag” i sig (Rom 8:2), ja, när hela ditt hjärta är fött på nytt av Gud.

2. Av all din själ,

det är, av alla dina känslor och begär, av all din åtrå och önskan, av all din längtan och lust. Och så kan du älska din Gud, när alla dina känslor och begär är födda av Gud, ja, när hela din själ är född på nytt av Gud.

3. Av all din kraft,

det är, av andens, själens och kroppens alla otaliga krafter. Och så kan du älska din Gud, när alla dessa krafter är födda av Gud.

4. Av allt ditt förstånd,

det är, av hela ditt förnuftiga väsen, av hela din tanke- och kunskapsförmåga, av hela din överläggnings- och beräkningsförmåga, av hela din åskådnings- och reflexionsförmåga, av hela din klokhets- och vishetsförmåga. Och så kan du älska din Gud, när all din förmåga är född av Gud.

En så väldig vikt lägger Kristus på kärleken till Gud. Så allsidigt och djupt griper denna kärlek in i vårt väsen och liv.

Denna kärlek kallar vi allkärleken, ty den kräver allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd. På detta förstabuds-*allt* hänger allt: frälsning och liv, himmel och evighet.

Utan detta *allt* är allt förlorat, ty utan detta *allt* är Gud förlorad. Ja, allt hjärta eller intet hjärta! Brud eller sköka! Ett tredje alternativ ges inte. Men älska så kan ingen, som är ”nedanefter”. Blott han, som var ”ovanefter”, kunde det (Joh 8:23). Och med samma allkärlek älskar han nu och i all evighet.

När denna Kristi allkärleksande, förstabudsande, i nyfödelsen utgjuts i människans hjärta, då lyfts hon upp på allkärlekens himmelska förstabudshöjd högt över jorden, världen och tiden, ja, upp till Sions berg och till den levande Gudens stad, upp till änglar i mångtusental och till högtidsskaran och församlingen av förstfödda, som är

uppskrivna i himlen (Hebr 12:22–23). Och nu kan hon älska Gud av allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd.

Denna kärlek är inte utan synd och brist; även Johannes, som stod på allkärlekens högsta och renaste höjd, hade synd och behövde rening från synd (1 Joh 1:7–8). Men den är till sitt härskande grunddrag ”den första kärleken” som är den *odelade brudkärleken*, som älskar Gud ”En” och ”ingen mer” (Sak 14:9; Jes 45:22). Och denna kärlek kräver Gud vid vite av det eviga livets förlust, ty den är grundväsendet till det eviga livet. ‡)

Frälsningen finns blott i det första budet, aldrig utanför det, ty där finns blott förstabudssynden, som är det mångfaldiga avguderiet.

Frälsningen finns blott i förstabudskärleken, aldrig utanför den, ty där finns blott egenkärlek och världskärlek. Korteligen: Frälsningen finns blott i Kristi ande, som framför allt är förstabudsanden, aldrig utanför den, ty *”den som icke har Kristi ande, han hör honom icke till”*(Rom 8:9).

Första budet är alltså själva frälsningsbudet, livsbudet, himmelsbudet. Utanför det ingen frälsning, inget liv, ingen himmel!

Allkärleken till Gud är den lättaste sak på vår jord, bara man öppnar allt hjärta för Kristi allkärleksande.

Men ofta måste en människa fejas i något hundratal eldar och vaskas i något tjogtal lutgrytor, innan kärleken till Gud blir all och hel. Gud sparar ingen möda för att tillreda sig ett allkärlekshjärta, ty ett sådant är det dyraste han äger på vår jord; i ett sådant har han hela sin himmel, hela sin glädje i smått.

Man frågar sig: ”Varför denna fasansfulla kärlekslöshet hos de kristna folken? De har ju i många hundra år firat Kristi födelse — hur kunde de då sistliden juldag söla sig i varandras blod?” Svar: *Därför att dessa folk ännu aldrig haft någon jul, ännu aldrig firat en juldag. Och detta därför att de ännu aldrig gått in på juldagskravet, som just är förstabudskravet.*

Ty — märk! — såsom Kristus föddes, icke i Nasaret, icke i Jerusalem, icke i något hem i hela Israels land, icke ens i något härbärge, utan föddes i ett ***uthus*** utanför alla världens härbärgen och boningshus, så föds han alltid blott i ”*uthuset*”, det vill säga blott i det hjärta som är ”*uthjärtat*”, vilket har gått ut ur världen och är en hemlös pilgrim på jorden och en ”främling i sitt land såsom i ett främmande land” (Hebr 11:9). Se, där juldagskravet, som är förstabudskravet.

Såsom Kristus föddes under mantalsskrivningen, så föds han blott i det hjärta som genom förstlingsköpet ”från jorden” och ”från människorna” (Upp 14:3–4) låter skriva ut sig ur världen och ”skriva upp sig i himlen” (Hebr 12:23), stryka ut sig härnere och mantalsskriva sig där uppe i ”de förstföddas församling” (v.23). Se, där juldagskravet, som är förstabudskravet. § Såsom Kristus föddes under skattskrivningen, så föds han blott i det hjärta som går in på att ge personalskatten, ”hävofferspenningen” ** (2 Mos 30:14), som är hela människan ”hävd upp”, offrad upp åt Gud.

Se, där juldagskravet, som är förstabudskravet. Såsom Kristus

‡ Om ”den första kärleken” se sidorna 681–694 i Andens Lag.

§ ”Skattskrivningen” (Luk 2:1) var först och främst en mantalsskrivning, se H. M. Melins förklaring till anförda vers.

** I gamla bibelöversättningar betecknas den lösepenning för sitt liv som var och en av Israels barn som mönstrades till krigstjänst var skyldiga att ge åt Herren som ett ”hävoffer”. I nyare bibelöversättningar står oftast ”offergåva”. Red.

föddes i änglarnas och herdarnas ängd (Luk 2:8–9, 13), så föds han blott i det hjärta som hatar den världsliga kulturens onatur och förkonstling, överdåd och högfärd, överflöd och vällust, dårskap och dumhet, fladder och flärd; och istället antar nyskapelsens natur, sanning och enkelhet i sysselsättning och bostad, i kläder och föda, i umgänge, seder och bruk, ja, föds blott i det hjärta, som återvänder till barnens och änglarnas paradisängd. Se, där juldagskravet, som är förstabudskravet.

Såsom Jesu födelse firades med juldagspredikan av en Herrens ängel över ämnet ”***Stor glädje***” (Luk 2:10), så kan blott den fira en juldag, som låter ***Storglädjen*** födas i sitt hjärta, ***Storglädjen***, som är så stor, att den ryms blott i ett helt, aldrig i ett halvt hjärta, ***Storglädjen***, som är glädjen över en verkligt frälst själ (v. 11), ***Storglädjen***, som är det stora smärtebarnet efter stora födslovåndor, ja, ***Storglädjen***, som är juldagsglädjens *ström*, inte längre adventsglädjens (trångportsglädjens) *droppar*. Se, där juldagskravet, som är förstabudskravet.

Såsom Jesu födelse firades av änglar med juldags sången: ***Ära vare Gud i höjden***, så kan blott *den* fira en juldag, vars *hela* hjärta sjunger denna sång, och sjunger den även i den ”onda dag”, då Gud inte synes värd någon ära, sjunger den även i tider då himlens ve hänger tungt över ”jorden och havet” (Upp 12:12), som blodiga ropar till Gud om den heliga hämnden, ja, sjunger den i tider då örnens ve ”över jordens innebyggare” (8:13) krossar land och riken och gravlägger hela folk, som om ingen Gud funnes till. Se, där juldagskravet, som är förstabuds-kravet.

Såsom Jesu födelse firades av samma änglar med den fortsatta sången: ***Frid på jorden bland människor till vilka han har behag,*** så kan blott den fira en juldag, som låter friden födas i sitt hjärta, förlåtelsens outsägliga frid i Jesu blod, ja, fridens dyra smärtebarn efter syndens stormar och skuldens kval, fridsbarnet, som är så litet och ringa i sig själv, att det varken syns eller hörs i sig själv, Guds välbehags barn, som milt och ömt slutes i Faderns famn, ja, fridsbarnet, för vilket vild-djurets vapen, ofred och krig, är en evigt övervunnen ståndpunkt. Se, där juldagskravet, som är förstabudskravet.

Ja, hela berättelsen om Jesu födelse är full av juldagskravet, som just är kravet på allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd.

Och därför att de kristna folken aldrig gått in på detta krav har de aldrig haft någon juldag med Kristusfödelse i sina hjärtan.

De har varje juldag suttit i sina kyrkor, och deras präster har predikat ”så vackert” om ”det lilla barnet” , så att männen har suckat och kvinnorna gråtit; och man har haft en så ”härlig juldag”, och dock inte haft någon juldag, ty av det allt upprivande och omstörtande juldagskravet såg man själv inget i texten och hörde man inget från predikstolen.

Största skulden till detta folkfördärv lägger Skriften på den världsliga och kyrkliga överheten, som kallas ”jordens konungar” och ”den stora skökan”, vilka med sin endräktiga och otuktiga världskärleks vin i lära och liv berusat ”jordens innebyggare” (Upp 17:1–2) och därmed gjort dem så förstabudslösa, juldagslösa och kärlekslösa, att de kan fira sina juldagar i strömmar av blod och i floder av de lidandes tårar.

Ni, Herrens heliga, var på er vakt mot en gudlös överhet! Då Israel begärde en konung, mulnade Jehovas panna, ty han kände sig avsatt och förutsåg, vad som skulle komma (1 Sam 8:4–9). Och vad har inte kommit genom ”jordens konungar” och ”den stora skökan”! Men ännu

återstår det värsta. Ty märk, ni heliga, att just från överheten skall i den yttersta tiden komma det sista och största onda på jorden. Detta fasansfulla onda såg Johannes i en syn. Han säger: *Och jag såg vilddjuret och konungarna på jorden med sina härskaror samlade för att utkämpa sin strid mot honom, som satt på hästen och mot hans härskara* (Upp 19:19, 11–16). Det är den sista striden mot Lammet och dess kallade, utvalda och trogna (17:14), den sista akten i det utrotningskrig som en gudlös överhet fört alltifrån Herodes barnamord i Betlehem.

Ja, se upp med överheten; som kommer att fort och förskräckligt förfalla till en vilddjursöverhet utan like! Se upp, du Lammets härskara, som nu lever i vårt land! Redan i er tid skall den sista striden börja. Många martyrkronor skall utdelas bland er; och några av er ska ge sitt hjärteblod för Lammet på Harmageddon.

II

Ordningen mellan de två buden

Kristus sätter allkärleken till Gud såsom det första, det främsta budet, det är, såsom alla budens begynnelsebud, grundbud, rotbud, livsbud. Här har vi ordningen mellan de två buden. Den är alltså inte blott en nummerordning, utan något oändligt mer.

Allkärleken till Gud är begynnelsebudet. Med denna kärlek skall det kristliga livet börjas; om så inte skett så har det inte börjat.

Du klagar och frågar: Varför blir det aldrig något av, aldrig någon kraft eller fart i mitt liv? Svar: därför att du inte börjat med begynnelsebudet.

Allkärleken till Gud är begynnelsebudet. I denna kärlek skall varje min dag och varje mitt verk börja; om inte, så blir min dag ingen dag och mitt verk inget verk i ljuset.

Be om morgonen ut dig ur allt skapat och be upp dig i Skaparen sådan han möter dig i Förstabuds-Kristus; då lägger han det första budet såsom ”ande och liv”, det vill säga såsom evangelium i ditt hjärta och skriver det i dina sinnen — o, vad lätt det nu går! ”*Hans bud är icke tunga*” (1 Joh 5:3).

Be dig oavlåtligen ut ur dig själv och be dig in i honom, som *är* sanningen och som alltså är det första budet, ja, *är* allkärleken till Gud ut i fingrar och tår — eja, eja, vad lätt det nu går!

Allkärleken till Gud är oljebudet. Utan denna kärlek hålls inget bud, men med denna kärlek ”hålls alla bud lätt och behändigt”, säger Luther. Varför är ”oljans söner och döttrar” så få? Ack, brist på Förstabuds-Kristus! Brist på förstabudsevangeliet, som ger vad det kräver!

Allkärleken till Gud är livsbudet i alla bud. Utan denna kärlek är jag budlös i allt, grundlös i allt, rotlös i allt, centrumlös i allt, ja, livlös i allt; naturligtvis, ty detta bud är Kristus.

Människa, sker dig något gott eller sker dig något ont fira en så dyrbar händelse med ett energiskt inåt och uppåt, så att du inte rycks ut och dras ned. *I allt vad dig händer, håll högtid med ”högtidsskaran” på Sions berg!*

Låt budet nummer ett vara nummer ett i allt. I annat fall blir ditt liv utan ordning i allt. Ditt hjärta blir likt ett rullande klot, som rullar bort med dig överallt. Ingenting blir på sin plats; där är något sönder i allt. Och det blir en pinsam röra av allt, så att du står rotlös i allt, och vet varken ut eller in.

Blott så länge Guds första bud är ditt livs första bud har du ”den första kärleken” och därmed en frälst själ, en öppen himmel och en räddad evighet. Amen.

Allkärleken till Gud är grundkärleken. Utan den ingen osjälvisk kärlek till människorna. Naturligtvis; ty Kristi andes förstabuds-***allt***, utgjutet i hjärtat, är det enda som ger dödsstöten åt det självviska jaget, vilket är så seglivat, att inte ens alla helgon på jorden och alla änglar i himlen kan ta livet av ett enda sådant.

Nej, blott genom dödsstöten av Kristi förstabudsande blir kärleken till människor osjälvisk, ojordisk och ovärldslig, så att den kan göra verkliga offer och uppoffringar och det ända in till blods, om så krävs.

Den kärleken har även mod och kraft, att i farlig vilddjursöken ”gå efter det förlorade fåret, till dess han finner det” (Luk 15:4).

Den kärleken skyr inte mödan och obehaget att ”tända ljus och sopa huset och söka noga” till och med i alla smutsvrår efter den borttappade penningen (v. 8).

Och där denna kärlek till nästan inte finns, där finns ingen allkärlek till Gud, se 1 Joh 4:20.

Ty de två budens kärlek är som de två sidorna i samma blad. Där den ena finns, där finns även den andra; och där den ena inte finns, där finns inte heller den andra. Men märk: *kärleken till Gud är elden, kärleken till nästan är värmen. Det är ordningen, den evigt orubbliga, mellan de två buden*.

Allkärleken till Gud är frälsningskärleken, ty blott i den är människan frälst, såsom vi sett. Därav följer, att blott allkärleken till Gud ger verklig frälsningskärlek till nästan, det är, kärlek till hennes verkliga frälsning. Ja, just här ligger huvudsaken i all kärlek till nästan. Den måste vara kärlek till hennes verkliga förstabudsfrälsning genom Kristi förstabudsande.

Kristendomen vill framför allt sätta igång en förstabudsrörelse, som är en verklig frälsningsrörelse, och får aldrig sjunka ned till blott en fattigvårdsrörelse.

Evangelium tål ingen ”välgörenhet”, ingen ”filantropi”, som är fariséens provryttarbestyr och världsmänniskans leksaker, varmed hon leker sig ifrån den besvärliga frälsningen.

Ja, här tåls inte heller den där ”kristliga” beställsamheten, som, med halvgivet hjärta åt Gud, offrar sig själv och allt vad den äger, på människors kroppar, men offrar blott en halvfrälsningskärlek på deras själar.

Inte dina verk, utan dig själv, *dig själv*, söker Gud framför allt. Får han inte dig själv såsom ***all*** och ***hel***, så bryr han sig inte ett smul om alla dina verk.

Det finns mycket i vår tids ”kristliga” kärlek, som faller under förgängelsens dom, ty allt som inte har förstabudsgrund måste falla.

Blott allkärleken till Gud ger nödig salthalt åt kärleken till nästan. Naturligtvis; ty blott förstabuds-***alltet*** är saltet, som fredar hjärta och själ, kraft och förstånd från förruttnelsen. Utan detta salt är jag smutsig och rutten genom ”smutsgudarna” (Hes 36:25, 37:23) och smutsar ned och rötar ned min nästa med min kärlek.

Blott allkärleken till Gud bemänger kärleken till en människa med ”rätt dom” över henne (Joh 7:24), med heligt hat till henne (Luk 14:26) och med modig strid mot henne. Naturligtvis; ty blott allkärleksmänniskan står på alltings grund och dömer inte ”efter skenet”, står på högheligt Moria, där till och med Isak hatas, och kämpar

under den konung som måste sända även svärd, om till och med de ömmaste band därvid brister (Matt 10:34–36).

Blott allkärleken till Gud fyller kärleken till nästan med nödvändig rättfärdighet. Naturligtvis; ty att ge Gud allt hjärta, all själ, all kraft och allt förstånd, det är högsta rätt i himmel och på jord; och just detta förstabuds-***allt*** är roten till all rättfärdighet i tid och evighet. *Utan denna rättfärdighetsrot kan jag aldrig älska rättfärdighet så att jag älskar in och älskar fram rät färdighet hos min nästa.*

O, fasa! Vårt folk är i stort sett dödssjukt av orättfärdighet, oärlighet, opålitlighet, trolöshet, falskhet och lögnaktighet i handel och vandel.

Vi har en frälsningsarmé, som skrivit på sin fana: Hjälp åt vår lidande nästa! Men vi behövde även en frälsningsarmé, som skrev på sin fana: Rättfärdighet i handel och vandel!

Blott allkärleken till Gud fyller kärleken till överhet och folk med det skarpa ve-nit, varmed alla Herrens heliga, var och en efter sitt mått, måste i mästarens spår angripa en gudlös överhet och ett gudlöst folk (Matt 23). Följden av detta ve-nit i lära och liv blir Jesu lidandeskalk, varom han sade: Min kalk skall ni dricka. *Utan denna delaktighet i Jesu ve-nit och i Jesu kalk ingen delaktighet i Jesu härlighet!* (Rom 8:17).

Ja, sådan är ordningen, den oändligt viktiga, mellan de två buden. Om den påminde kärlekens apostel i dessa ord: *Var och en som älskar honom, som födde, han älskar även den som är född av honom* (1 Joh 5:1).

Och det kommer en dag, då allt som inte följt denna ordning, faller i ohjälplig ruin. Det ser vi av dessa förskräckliga ord: *Många skall på den dagen säga till mig. Herre, Herre, har vi inte profeterat i ditt namn och genom ditt namn drivit ut onda andar och genom ditt namn gjort många kraftgärningar? Och då skall jag betyga för dem: Jag har aldrig känt eder; gå bort ifrån mig ni ogärningsmän* (Matt 7:22–23).

Vad var felet hos dessa evigt bortvisade? Felet var det, att de inte börjat med begynnelsebudet. De hade börjat med det andra av de två buden. De hade gjort många och väldiga gärningar, men aldrig gjort *förstabuds-gärningen,* som gör Gud till Gud En och ingen mer; och så blev de ogärningsmän. De hade alltid stött bort Kristi allkärleksandes utgjutning i deras hjärtan, och så hade han aldrig fått tag i kärlekens kännedom om dem, och så måste de, såsom okända, stötas bort för evigt.

Så fruktansvärt allvarlig är ordningen mellan de två buden. På den hänger liv och död, himmel och evighet.

III

Rangskillnaden mellan de två buden

Kristus sätter allkärleken till Gud såsom det yppersta budet. Detta bud är alltså för mer än alla andra bud. Här har vi rangskillnaden.

Denna skillnad hade han redan uttalat i ordet allt. Ty en kärlek som går av *allt* hjärta eller som fyller *hela* hjärtat, den lämnar inte rum för någon annan kärlek. Den är ensamkärleken.

Allkärleken till Gud är kärleken den ena och enda, som finns, och som får finnas, ty den är ***tillbedjan***. Och tillbedjas får blott Gud, älskas av *allt* hjärta får blott Skaparen, aldrig det skapade. Människa, då du älskar din nästa, din fader, moder, maka, barn — stryk i varje sekund det ordet allt! Ty annars blir din kärlek tillbedjan och den du älskar blir din gud; och därmed fördärvar du dig själv och skadar den du älskar.

Människa, allkärleken till Skaparen ställer dig på gudstillbedjandets

himmelshöjd; allkärleken till det skapade sänker dig ned i världs- och vilddjurstillbedjandets avgrundsdjup, där du innerst tillbeder draken (Upp 13:4).

O, människa! Ditt djupaste behov är att älska av *allt* hjärta eller att tillbedja. Ja, tillbedja måste du: antingen Gud och därmed stiga till himmelshöjd, eller en avgud och därmed sjunka till avgrundsdjup.

Se på världskriget. I vilket fasans djup ligger inte de kristna folken! Till djävlars likar har de sjunkit; som djävlars likar dör de i varandras blod. Varför? Blott därför, att de av allt hjärta älskat värld, vilddjur och mammon, och därmed innerst tillbett draken.

Ja, tillbedja måste en människa. Det behovet är oemotståndligt. Och - märk! — just för att gripa ”*jordens innebyggare*” i detta behov, svävar tre änglar i himmelshöjd över ”*alla folk*” (Upp 14:6–12).

Den förste predikar ”*ett evigt evangelium*”, som — märk väl! - just är det första budet. Ty han säger ”med hög röst”: Frukta Gud, ge Honom ära, tillbe Skaparen! Se, där har vi gudstillbedjandet, som är de heligas dagliga tempeltjänst (11:1).

Den andre visar på förstabudssyndens förfärande utbredning: alla folk är berusade. Ja, just så ser Europa nu ut. Alla dess folk är druckna av världskärlekens drakvin. De är totalt vettlösa och stormgalna. Hela Europa är ett dårhus.

Den tredje hotar alla världs- och vilddjurstillbedjare med förstabuds- straffet, som är plågan i eld och svavel i ”evigheters evigheter”. Denna himmelskt ljuva, och helvetiskt hemska förstabuds-predikan för ”*alla folk*" visar, att allt på vår jord, allt hos ett folk och allt i en människas liv innerst rör sig kring det yppersta budet, genom vars lydnad man stiger till likhet med Gud, men genom vars synd man sjunker till likhet med vilddjur och djävul.

Denna änglasyn är en himmelsk illustration av det första budets höga rang. Så betonas inget annat bud. Denna syn borde målas på en tavla och hängas upp i varje hem på vår jord. ††

De tre änglarna har svävat över vårt land i tusen år. I Ansgarii predikan slog de sina första vingslag över vårt folk. Och än idag hörs förstabudsevangeliets ”höga röst” från en liten skara vittnen i vår Nord.

Men fastän vårt folk i många hundra år hört och läst det yppersta budet, känner det ännu inte tillbedjandets himmelshöjd, utan ligger där nere och väsnas och galnas i drakvinets rus.

Fastän tusen juldagar gått upp för *vårt land, har vårt folk i stort ännu aldrig haft någon juldag.*

På förstabudsrösten, ”den höga”, och på ”vingarnas dån som av stora vatten” (Hes 1:24) känns alla Guds vittnen igen.

Hör bruset av änglarnas flykt i detta Luthers väldiga ord: *Tron fullbordar det första budet och därmed lätteligen alla andra bud.* ‡‡. Detta ”änglaord” skakade i någon mån hela världen och lyfte många folk. Men snart kommer en skakning, den största, då hela världen skall lyftas till Gud.

Se i väster — där sjunker de namnkristna dårarnas dag i blod. Men snart skall östern flamma i färger, som förebådar världsfrälsningens dag (Upp 15:4). I dess morgontimmar skall förstabudsevangelister i stora skaror träda fram.

Med deras ”höga röst” från ”det högsta berget”(Jes 2:2) skall Herren Sebaots ande skaka alla folk och lyfta dem upp på Sions berg för att

†† Om de tre predikoänglarna se Andens Lag s. 1062.
‡‡ Se Andens Lag s. 628.

”tillbedja inför folkens Konung” i tusen år och i alla evigheter. Halleluja! Amen.

Ett brev §§

Till svar vill jag påvisa två bibliska grunddrag, som ni bör tillämpa på omskrivna förhållanden.

Kristus övervann och han övervanns

— det är de två grunddragen.

I sin egen person upplöste och övervann han de fyra andemakterna, så att han i liv och död var ”Guds helige” (Apg 2:27), och så att allt det lidande som dessa makter tillfogade honom, blev hans födslokval till ”fullkomning för evigt” (Apg 13:32–33, Hebr 5:8–9; 7:28).

Dessa andemakter är de fyra ”djuren”, nämligen ”*draken*” (Upp 20:2), som är avgrundsanden, ”*vilddjuret’’* (lejonbjörnleoparden eller rovdjuret, Upp 13:1–2), som är världsanden, ”*lammhornsvilddjuret’’* eller skökan (v. 11), som är den skenkristna världsanden, samt ”*paddan*” (16:13), som är världsanden i materialismens djuriska jordbundenhet under det 6:e och demoniska jordbundenhet under det 7:e världsriket.

Dessa andemakter är allt ont på jorden, i luften och i avgrunden. De har fått och får alltjämt makt över hela världen och över alla dess kristna folk, därför att dessa folk inte velat och alltjämt inte vill låta kristna sig med Kristi *ande*, utan blott med hans namn (1 Joh 5:19, Upp 13:7, 12).

Och de behåller alla folk i sitt våld ända intill Kristi andra ankomst, då de ”grips och kastas” i eldsjön och i avgrunden (Upp 19:20; 20:2–3). ***

Kristus övervann de fyra makterna, nämligen i egen person, så att han var ”Guds helige”; och dock blev han övervunnen av dem, nämligen i *folket*. Ty dessa makter, som hade judafolket i sitt våld, då han föddes, *behöll* det i sitt våld under hela hans liv, och de har det i sitt våld än idag. De hade satt sin horiska (förstabudslösa) prägel på detta folk och på dess gudstjänst, skolor och alla förhållanden, och den prägeln kunde Kristus inte ta bort. Folket var och förblev ”det horiska släktet”.

Han ville frälsa sitt folk, men det *kunde* han inte, ty det ”*ville icke*” (Matt 23:37). Till den grad låg folket i makternas våld. Här stod Kristus besegrad av dem. Och över detta nederlag fällde han bittra tårar (Luk 19:41). Han gick omkring och gjorde väl och älskade folket med den himmelska kärlekens självuppoffring in i döden; men — denna kärlek kunde inte bryta makternas välde över folket. Och så måste han under tårar lämna sitt folk åt gudsvredens krossande makt (Luk 19:42–44) och åt de sju plågornas heliga hämnd och luttrande kval till hela Israels frälsning i sinom tid (Rom 11:26, Upp 15:1–4).

Härav ser ni, att inte kärleken ensam kan bryta ondskans makt, utan därtill krävs även Guds vredes makt, som bryter ned och röjer väg för kärleken. *Ingen pingstdag utan föregående skräckvecka i satans såll*. Så för individen, så även för folken. †††)

Lägg märke till denna viktiga sak särskilt i vår tid, då man nästan

§§ Trots efterforskningar är det okänt till vem/vilka som denna uppsats vänder sig.

*** Om de fyra djuren se sid 9–17 i min predikan ”De tre fasta frälsningsorden”.Hur Kristus upplöste och övervann de fyra makterna, se min bok Andens Lag sid 145–149. Om de sju världsrikena se samma bok sid 57–95. Det vetenskapliga underlaget för min tolkning av profetian är professor Myrbergs.

††† Se Andens Lag sidorna 460–470.

allmänt hoppar över den förpingstliga gudsvredens dom över de fyra djuren i hjärtat och smetar över dem med en saltlös gudskärlek och människomildhet, varav djuren växer och frodas i det fördolda och i sinom tid bryter fram i förfärande kraft. Det ser vi nu i världskriget. De djuriska makter som där bryter fram och ödelägger världen, har i mer än tusen år översmetats och kurtiserats med ”den stora skökans” diktade gudskärlek och osunda människomildhet. ‡‡‡

Alltså var Kristus både *övervinnare och icke-övervinnare,* både segrare och besegrad. Och märk: *Just sådan är han här på jorden än idag; och just sådan förblir han ända intill sin andra ankomst*.

Med andra ord: Han finns till på jorden blott i gestalten av sina övervinnande och övervunna heliga, vilka måste liksom han fullkomnas genom lidandet under de fyra makternas övermakt. Ty så sammanknöt han deras lidande med sitt eget: *Min kalk skall ni dricka* (Matt 20:23).

Dessa övervinnare står alltså övervunna i sina folk, liksom Kristus stod övervunnen i judafolket. Det ser vi till exempel i vårt land. Det är inte Herrens heliga, utan de onda andemakterna, som sätter sin prägel på vårt folk och på dess stat och kyrka, på dess folkbildning och vetenskap och alla andra förhållanden.

Vår stat och statskyrka ligger, i stort sett, i de onda makternas våld. Ty såsom vilddjuret och skökan och därmed också paddan har makt över alla kristna folk ända intill Kristi andra ankomst (Upp 13:7, 12; 17:15), så har de även makt över alla kristna stater och folkkyrKor Det ser vi tydligt. Det är inte Kristi ande, utan denna världens ande, som i stort sett råder i vår stat och kyrka.

Detta vilddjurs- och skökofördärv i de kristnas stater och kyrkor betecknas i Skriften med ”*jordens konungar*" och ”*den stora skökan*”, som lever i inbördes ”*otukt’*, vilket innebär att de alla samsas så innerligt väl i världskärlekens ljuvliga förstabudssynd, som är äktenskapsbrott emot Gud (Upp 17:1–2).

Denna berusande världskärlek sprider sig från överheten till dess undersåtar, så att ”*jordens innebyggare blir druckna*" (v. 2). Detta rus har satt alla kristna folk i en hejdlös och demonisk rovdjursrusning efter denna världens goda. Därför vilar i stort sett den förtrampade evangeliilagens stränga förstabudsförbannelse över kristenhetens ägodelar, penningar och skatter. Vad det vill säga, ser vi nu i de kristnas världskrig. Där blir världskärlekens rovdjursmiljarder just de medel genom vilka de världsälskande folken ruinerar och fördärvar sig själva och sin värld. O, du Guds fruktansvärda heliga hämnd, då din domedag är inne!

Våra folkskolor och alla andra skolor ligger, i stort sett, i de onda makternas våld. Ty såsom vilddjuret, lammhomsdjuret och paddan har fått makt över alla folk, så har de även fått makt över folkens skolor. Inte Kristi ande, utan världsanden är dessa skolors ande.

Våra skolor ger i stort sett ingen rätt kunskap om någonting. Ty de står i vilddjuret, denna världens ande, och därmed står de *utanför* Kristus. Att stå utanför Kristus innebär att vara *utan* livsgemenskap med honom, och därförutan finns ingen enda rätt kunskap. ”*Ty i honom ligger kunskapens alla skatter fördolda*”, nämligen fördolda för vilddjuret (Kol 2:3). Alltså, utanför Kristus finns ingen kunskap! Alla kunskaper är ”*i honom*” och där är de — ”*skatter*". Ta ett exempel. Två

‡‡‡ Om de sju vredesskålarnas ”heliga hämnd” över individen och folken och om deras världsfödslokval, som lägger ”alla folk” och alltså även Israels folk på knä i tillbedjan inför folkens Konung (Upp 15:4), se ”Guds vredes skålar”.

personer har samma ”kunskap” om en sak. Men den ene lever i Kristus, och hans kunskap är rätt, ty den är liv i Kristus och används i Kristi tjänst, och därmed är den en *skatt*. Den andre däremot lever i vilddjuret, och hans kunskap är orätt, ty den är död och används i vilddjurets tjänst. Över den förres kunskap vilar Guds välsignelse, över den senares vilar Guds förbannelse.

Så drar våra mångtusen vilddjursskolor ned Guds förbannelse över vårt folk. Så har det kristna Europas miljoner vilddjursskolor i många mansåldrar dragit ned Guds förbannelse över folken. Och nu urladdar sig denna förbannelse över dessa folk i de kristnas världskrig. *Hade Europas skolor stått i Lammet istället för i vilddjuret så hade detta krig aldrig funnits till.* Många ödesdigra villoläror inpräntas i barnen. Så till exempel om de kristnas krig. De får inte vara vad de är, nämligen ett antikristiskt vilddjursväsen, en fasansfull blodsynd och blodskuld, en gräslig skamfläck på folk, som i mer än tusen år haft kristen religion och därmed daglig tillgång till Kristi ande, som är lika oförenlig med krig som eld med is. §§§

Ja, så förförs barn och ungdom i våra skolor till omätligt fördärv för vårt folk, och detta under prästerlig ledning och biskoplig tillsyn. En sådan förförelse ligger även i den vidriga kyrkobönen om välsignelse för ”krigsmakten till lands och vatten”, vilken bön är hednisk eller på sin höjd gammaltestamentlig. En kristlig bön vid en statskyrkogudstjänst angående krigsmakten kan bedjas blott av de få heliga, som möjligen är närvarande, och den bönen måste lyda ungefär så: ”O, Gud förbarma dig över vårt arma folk, som ännu efter tusen år är så *utan* Kristi ande, att det inte kan vara *utan* den okristliga krigsmakten till lands och vatten”.

Aven i kristendomsundervisningen får barnen i stort sett ingen rätt kunskap om någonting, ty den står i vilddjuret och är död och används inte för Kristus och har alltså Guds förbannelse över sig.

Och även här bibringas barnen villoläror. Mest ödesdiger är den lögnlutherska paddläran om en personligt och allena frälsande rättegångs-rättfärdiggörelse utanför nyfödelsen och alltså utan Kristi ande, varigenom väg banas för den 6:e vredesskålens mot-födelse från nedan, djävulsfödelsen, som kommer till straff för utebliven Kristusfödelse från ovan. ****

Skolspråket i vårt land (och i alla andra kristna länder) är i stort sett vilddjurs- och paddspråket. Ty — märk! — vilddjuret och lammhornsdjuret (skökan) och därmed också paddan har fått och får alltjämt "*makt över alla tungomål*" (Upp 13:7, 12; 17:15), därför att folken inte velat och alltjämt inte vill tala Kristusmålet. I de allra flesta skolor i vårt land undervisas inte på Kristussvenska, utan på vilddjurs- och paddsvenska, som talas av de allra flesta lärare och lärarinnor,

§§§ I Göteborgs Stiftstidning skriver kyrkoherde H. F. Ringius så: ”En sådan omläggning av historieundervisningen i skolorna, att krigen icke endast kallt omtalas eller beprisas såsom mänsklighetens ärorikaste företag, utan framställas i deras rätta ljus såsom omänskliga, vore verkligen behövlig. Jag kan åtminstone från min skoltid icke erinra mig en lärobok eller lärare, som talade rätt om krigen och därigenom hos oss kunde uppväcka fasa för krig” (Ur Dala-Bladet för den 24 februari 1915).

**** Om den efterlutherska kyrkans ödesdigra avfall från Luther i läran om rättfärdiggörelsen se professor Myrbergs bok ”Den kristna teologin och hennes motståndare”. Se även Andens Lag sidorna 643–670. Om den 6:e skålens paddblåsning (Upp 16:13–14) eller födelsen från nedan se min bok ”De kristnas världskrig”, och även Andens Lag sid 1039–1061.

präster och lektorer, docenter och professorer, och så vidare. Det språket får de allra flesta barnen lära även i sina hem, ty det talas nästan allmänt i vårt land. Ja, på vilddjurs- och paddsvenska hålls de flesta predikningar och böner, och sjungs de flesta psalmer och sånger i kyrkor och bönhus.

Kristusspråket och vilddjurs- och paddspråket skiljs åt på sina andar. Samma ord kan vara ett Kristusord eller ett vilddjurs- och paddord, allt- eftersom det uttalas av en ande från ovan eller av en ande från nedan, av en duvoande eller av en paddande. Kom ihåg, ni föräldrar och lärare, att om ni talar vilddjurs- och paddsvenska med barnen, så gör ni dem till ”vilddjur” och ”paddor”.

Hos vårt folk har vilddjurs- och paddspråket, inte minst på grund av den hädiska förfalskningen av rättfärdiggörelsen, under århundradens lopp så ingått i själva blodet, att vårt folk sägs svärja och åkalla de onda andemakterna mer än något annat folk på jorden. Med fasa hör man överallt, vilken makt själve djävulen fått över det svenska tungomålet. Vårt folk har hunnit långt i djävuls födelsen, som är mot-pingstfödelsen från nedan, och för vilken lögnlutherskt läronit kraftigt banat väg och gör det än idag.

Beträffande sport och idrott så ligger även de, i stort sett, i de onda makternas våld och är ett hedniskt djurväsen, som ensidigt utvecklar kroppen och därmed förkrymper anden. Nej, du ungdom, se här ett exempel på en kristlig sport. Anställ i Kristi kärlek ett ungdomståg i mångtusental från alla delar av vårt land och marschera upp till konung och riksdag och anhåll om upplåtelse av kronojordar i varje län för att på dem odla och anordna hem åt fattiga familjer. Det vore en ädel och andestyrkande kroppsövning i skog och Mark Och när världsväckelsens värmebölja bryter in över vårt land, skall vi inte mer se denna hedniska och fåniga, jordkrypande och världsälskande paddsport, som slösar bort ett omätligt kraftförråd på djurkroppsliga syften; utan dess ungdom skall använda sin överflödande kraft till att på allt sätt ta hand om svaga bröder och systrar.

Även den så kallade skönlitteraturen ligger i de onda makternas våld. Den är i stort sett en paddlitteratur, som drar ned och förslappar det högre andelivet, även om den här och där höjer sig till padd-duva. *Såsom vilddjur, sköka och padda har makt över alla tungomål, så har de även i stort sett makt över det som skrivs på alla världens tungomål*.

Folkbiblioteken (och alla andra bibliotek) ligger alltså i de onda makternas våld. De är i stort sett paddbibliotek, där allting kryper och ingenting står och går. Jorden, världen, tingen och tiden till deras förgängliga nytta, fåfängliga nöje och gudlösa förvärv — ja, därpå läggs vikt. *Det går inte ut på att bilda dugligt gudsfolk, utan dugligt världs- och djurfolk.*

Även tidningspressen, både den världsliga och den andliga, står till största delen inte i Kristus utan i vilddjur, sköka och padda och därmed under förbannelsen. Dess stora makt över folket är det ”storordiga gapets makt” (Upp 13:5). Den som påpekar detta och dylikt, kallas fiende till kulturen, men han är fiende blott till de onda makter som har kulturen i sitt våld.

Hela vår beprisade folkbildning och kristna kultur är i stort sett ingenting annat än en världsälskande och jordkrypande paddbildning och paddkultur, även då den, såsom vid läroverk och universitet, bildar lärda och fina herrar och damer, padd-professorer och padd-doktorer, padd-präster och padd-skollärare, och padd-studenter i mångtusental. *Såsom vilddjur, sköka och padda har makt över alla folk, så har de även*

makt över folkens bildning och kultur. ††††

Och märk nu detta förskräckliga: Vårt kulturväsen med skolor, läroverk, universitet och alla slags akademier, med mera, kostar vårt folk många miljoner om året, *och över alltsammans vilar i stort sett Guds förbannelse, därför att det inte står i Kristi ande, utan i vilddjur, sköka och padda, denna världens ande*. Det är alltså en ödesdiger barnförförelse och ungdomsförvillelse, som Europas namnkristna djurstater åstadkommer genom sitt kristendomslösa folkbildningsväsen, allt under prästerlig välsignelse och biskoplig kontroll. *I hela den kristna världen går i stort sett allting ut på att förföra barn och ungdom — och detta utan att man vet om det, hålla ”hela världen fången i den onde” och hålla alla dess folk och tungomål under vilddjurets makt, och allt detta under kristligt namn och sken*!

Vart detta fördärv och spektakel i Guds namn leder, det ser vi nu tydligt i de kristnas världskrig. Där frambryter det fasansfulla hjärte- och sinnesfördärv, som stat och kyrka i betydelsen av ”jordens konungar och den stora skökan” grundlagt hos folken genom sin otukt, det vill säga förstabudslöshet och världskärlek, *varmed de nedsmittat och berusat ”jordens innebyggare*”(Upp 17:1–2). ‡‡‡‡

Gudsvittnen i tusental har i snart 2000 år *förgäves* pekat på det onda såsom varande *hemliga, folkfördärvande och världsbehärskande andemakter*, vilka likt elden i vulkanens inre arbetar i det fördolda. År 1914 var detta tvåtusenåriga arbete slutfört och den kristna världsvulkanen bröt ut. Och de sex kristna stormakterna, såsom sex världskratrar, utspyr nu sitt tvåtusenåriga vilddjursfördärv, som likt otaliga och allt förbrännande lavaströmmar flödar ut över hela jorden.

Allt detta namnlösa elände kunde det kristna Europa ha undgått, om det låtit kristna sig med Kristi ande och sinne, det enda i himmel och på jord, som frälser från andemakterna och därmed från krig och från allt annat ont.

Det är alltså ett hemskt och ödesdigert folk- och världs fördärv, som de fyra djuren åstadkommer genom stat och kyrka i betydelsen av ”jordens konungar och den stora skökan”, allt under sken av kristendom, folkbildning och kultur.

I denna folkfördärvande kultur får Herrens heliga inte ta del, ty den leder till vredes skålarnas fasansfulla världsdomar, såsom vi nu tydligt ser i världskriget. Och ve den, som lämnar bidrag till dessa gudsvredens gräsliga världskatastrofer! Besinna detta särskilt ni präster och skollärare!

Nej, ut, ut från vilddjur, sköka och padda på varje punkt i stat och kyrka, vid skolor och universitet, ja, på varje punkt i hela denna skenkristna folkbildning och kultur, vari folket fördärvas, och varöver Guds heliga hämnd hänger som ett Damoklessvärd!

Detta ”ut” skall framför allt vara ett inre ut, ett **nyfödelse-ut-ur** de fyra andemakterna. Det förutan är ett yttre utgående ur statskyrka, småkyrka, lärartjänst eller annan befattning blott ett sken och koketteri, som för djupare in i andemakterna; varpå vi ofta ser avskräckande exempel.

Men där det andliga livet hotas av samvetskränkande lag och

†††† Om betydelsen av det bibliska begreppet ”padda” se det 10:e kapitlet i Andens Lag. Då vi kallar personer för paddor, så menar vi naturligtvis inte personen i och för sig, utan blott den jordbundna, materialistiska bjärte- och sinnesriktning, som Skriften kallar ”padda”.

‡‡‡‡ Statskyrkan har genom läran om sina ”kristliga församlingar” alldeles suddat bort skriftens lära om de kristnas folkfördärv.

författning eller av andra andelivsfarliga ”ordningar” och förhållanden, där känner ni tydligt, att Guds ande inte vill vara med, och där måste ni även i yttre mening gå ut, för att rädda ert eviga liv.

Men under alla förhållanden — och alltså även om ni i yttre mening går ut — står ni dock kvar under de fyra djurens övermakt. *Ni står i ert folk såsom en övervunnen övervinnare liksom Kristus i judafolket*. Ty ända intill hans andra ankomst gäller dessa förskräckliga ord: ”*Vilddjuret har fått makt att föra krig mot de heliga och övervinna dem*” (Upp 13:7). Märk: övervinna dem. Inte de, utan de onda makterna sätter sin prägel på folken, såsom vi sett; och den prägeln kan de inte ta bort. Inte Lammet, utan vilddjuret råder över de kristna folken, ända intill den stund då det grips med våld av den allsmäktiga handen och kastas i eldsjön.

Ja, här står de heliga besegrade. Överallt möter de djurmakternas övermakt, som rycker folken med sig i fördärvet och störtar dem i vredesskålarnas fasor, såsom vi nu ser i världskriget. Inför denna folkfördärvande övermakt står de tills vidare vanmäktiga, liksom Kristus, och måste såsom han lammundergivet undergå densamma och lammtyst och lammstilla genomlida och upplösa den, såsom ett gift, i sin andes inälvor. Så dricker de mästarens kalk och fullkomnas genom den såsom han. Och så vinner de i sitt eget liv seger över makterna, så att de förblir ”Guds heliga”, mitt under det att de *i folket* övervinns av dem eller beträffande folkets frälsning lider nederlag.

Men vilddjurets (och därmed de andra makternas) krig mot de heliga får inte mötas med blott en passiv undergivenhet; utan de heliga måste även föra anfallskrig, såsom Kristus gjorde. De måste, såsom han, skoningslöst avslöja och angripa de fyra djuren i alla deras gestalter och gömslen. Och detta krig skall de föra framför allt mot den folkfördärvande överheten, såsom Kristus gjorde (till exempel Matt 23). Alltså: krig mot överheten, både den världsliga och den andliga, *nämligen så vitt som den ligger i djurmakternas våld och går deras ärenden! Ingen undergivenhet, ingen lydnad för överhetsdjuret*!

Då Israel begärde en konung, misshagade det Jehovah, ty han kände sig avsatt (1 Sam 8:4–9).

Detta misshag vilar särskilt över de kristna folkens både världsliga och andliga överhet, ty den har i stort sett blivit ”jordens konungar och den stora skökan”, som i otuktig endräkt håller världsandens förstabuds- synd vid makt och därmed avsätter ”folkens Konung” från tronen och sätter sig i hans ställe och berusar, förtrollar och fördärvar alla folk (Upp 17:1–2; 14:8; 18:3; 19:23).

Då de kristna folken och deras överhet alltjämt inte låter kristna sig med Kristi ande, så får vilddjuret, denna världens ande, alltjämt makt över både folken och deras överhet. Och så ligger, i stort sett, alla de kristna folkens både världsliga och kyrkliga överhet i de onda makternas våld.

Denna överhetens brist på Kristi ande har ödesdigra följder för de kristna folken. Hade Europas nuvarande kejsare, konungar, furstar, presidenter, statsmän, regeringar, biskopar och präster haft Kristi kärleks ande, som hellre går i döden än gör en människa något ont, då hade de fortplantat denne ande till miljoner undersåtar och åhörare, och då hade Europas folk inte rustat i kapp, utan avrustat i kapp, och då hade vi inte haft detta vanvettiga och djävulska världskrig.

Men istället för Kristi ande har Europas överhet i stort sett vilddjurets ande och har ingjutit och vidmakthållit densamma hos hundratals miljoner undersåtar och åhörare, eller, såsom Skriften säger,

berusat, förtrollat och fördärvat jordens innebyggare och folk. *Därför har Europas överhet största skulden till världskriget och till allt dess omätliga elände och till alla dess fasansfulla följder för folken och för naturen, på jorden och i dödsriket*.

Och i denna skuld till världskriget har den *kyrkliga* överheten den största andelen. *Europas olycka är dess skenkristna och halvkristna biskopar och präster*. Hade dessa istället för sin världsande haft Kristi övervärldslige ande, då hade de i överjordisk kraft i alla land satt sig emot rustningar och krig och hellre låtit slita sig i stycken av en krigshetsad hop eller låtit steka sig på glödande järn, ja, hellre än att, såsom de nu gjort, tiga inför eländet och till och med energiskt hålla med och fösa på.

Ja, här har vi den största andelen i skulden till världskriget. Också lägger Skriften huvudskulden till folkens och jordens fördärv — just på skökan, som är den skenkristna kyrkan i alla kyrkor, både stora och små (Upp 14:8; 18:23; 19:2; 17:5).

Även vårt folks största olycka är våra skenkristna och halvkristna biskopar och präster, som i århundraden ingjutit och vidmakthållit otuktens världsande hos folket. Istället för att i Kristi ande på liv och död föra det heliga kriget mot andemakterna hos överhet och folk, så har de levt i otukt med våra konungar, drottningar, regeringar och annan överhet genom att blunda för deras ödesdigra brist på Kristi ande och genom att med sin egen skenkristne ande ge stöd och ”helgd” åt deras folkfördärvande världsande.

Vakna upp, du svenska folk och ni ”jordens innebyggare”, över era fördärvare! Exempel i yttre hänseende på överhetens folkfördärv i vårt land är att den till och med i vår nödtid tillhandahåller allmänheten rusdrycker, varav tusentals människor fördärvar sig själva och sina familjer; och att den inte oskadliggör de ”rovdjur”, som för vinnings skull fördyrar födoämnena och bringar många tusen fattiga familjer till svält och mångslags elände.

Ert krav på överheten och er dom över densamma skall vara mycket djupare och strängare, än vad som kunde krävas och dömas under förkristen tid. *Ty vår överhet är en kristen överhet, som har daglig, ja, sekundlig tillgång till Kristi andes frälsning från andemakterna, men som dock i stort sett fortsätter den kristna överhetens tusenåriga förakt för denna frälsning och fortsätter Guds tusenåriga avsättning från tronen och fortsätter det tusenåriga fördärvet mot ”jordens innebyggare*".

Att blunda för dessa den kristna överhetens förskräckliga synder och inte påvisa och angripa dem, det är sannerligen inte att stödja och hjälpa, utan att störta och stjälpa överheten.

Men så långt som överheten befordrar ordning, sanning och rätt, skall den *lydas, hjälpas och kraftigt stödjas av de heliga*; och detta särskilt i vår tid, då de skaror dagligen ökas, som vill störta all överhet, för att få mörda och röva och på allt sätt leva avgrundsdjur och djävulsrackare. §§§§ De förbereder och väntar ivrigt på anarkismens dag, och då den bryter in över vårt land, då kommer först och främst de heligas blod att flyta i strömmar.

Men ni frågar: Vartill tjänar detta krig mot djurmakterna, då ju dessa dock behåller både folk och överhet i sitt våld ända intill världs födelsens dag? Jo, detta krig har en stor betydelse. Ty genom detsamma

§§§§ Med dessa ”skaror” menar vi alltså inte några politiska partier, utan okynnesanarkister, som inte tål något slags överhet.

får det onda hos folk och överhet sin rätta belysning och dom, då nämligen dessa fula, råa och avskyvärda makter benämns, avslöjas och bekrigas med Skriftens fula, råa och avskyvärda ord, såsom drake, vilddjur, lejonbjörnleopard eller kattbjöm, lammhornsvilddjur, sköka, padda, trolldom, förstabudsotukt eller horeri (Hes 16:15; 43:7, 9), sårnad eller etterböld (Upp 16:2), folkkällor med förgiftat blod, och folkhav med dött blod, där allt levande dör (v. 3–4), just sådant som det europeiska folkhavet nu är, och så vidare. Och utan denna naturtrogna och osminkade, heligt hänsynslösa och hälsosamt sårande lära om det onda bekänner sig inte Guds ande till kriget mot detsamma. Utan då blir det så, som det i stort sett är i vår svenska stat och statskyrka, och till en stor del även i småkyrkorna: varken överhet eller folk har ens en aning om, vad det onda till sitt inre folkfördärvande och folkbehärskande väsen är. Ja, man har blivit så fin och dygdig, att man varken kan uttala eller höra Bibelns namn på det onda. ”Nej, usch det är så fult och rått och grovt och alldeles för hårda domar över oss.” Jaha, så fin och len och ren är man i mun och öra, mitt under det att man i hjärtat dagligen bedriver otukt med vilddjuret, denna världens ande och gud.

Nej, tillbaka till Skriften, fram med dess lära om det onda, ty då kommer Anden. Och med denna lära i Andens och kraftens bevisning blir djurmakterna så avslöjade och fördömda som möjligt och därmed deras välde över folk och överhet så försvagat som möjligt och därmed vredes skålarnas dom över folk och överhet så lindrig som möjligt och därmed folkets manspillan genom ofrälsbara, så förminskad som möjligt och de uttagnas eller utvaldas antal så förökat som möjligt och alltså folkfödelsens dag så påskyndad som möjligt.

En så omätlig betydelse för överhet och folk har de heligas bibliska krig mot makterna. Men det kriget kostar någonting. Det har fört många tusen av dem till martyrdöden. *Och det för alltid alla heliga in i korskvalet med Kristus.* Det sade han dem i dessa ord: Min kalk skall ni dricka.

Men Kristus kommer för andra gången. Och — märk! — då griper han tag just där han första gången stod maktlös och måste släppa. Andemakterna ”grips”. Och de ”kastas levande i eldsjön”, alltså mitt i deras verksamhet. Det innebär ett Guds och Kristi allmaktsingrepp, som försätter dessa makter ur verksamhet. *Fram träder ”den Allsvåldige och tar sin stora makt*” (Upp 11:17) *och rensar med våld sin värld från alla onda makter*. Därmed uppgår rättfärdighetens och kärlekens tusenåriga sol över jorden. Det är världsförnyelsens dag.

Den dagen kunde vi för länge sedan ha haft, om överhet och folk *velat* låta kristna sig med Kristi ande. Men de *vill* inte, alldeles som judafolket och dess överhet. *Därför måste denna vilja tvingas fram genom Guds vredes skålar* (Upp 15:4). Och först när denna folkvilja kommer till stånd, grips makterna av den allsmäktiga handen. Men så länge folk och överhet hyllar dem, så får de ha dem, årtusende efter årtusende, vilket vore alldeles obehövligt.

Ni, Herrens heliga, påskynda denna makternas dödsstund, genom att skoningslöst avslöja och bekriga dem, även om bittraste förföljelse och kvalfullaste martyrdöd skulle bli er lott. Gud styr världen efter de heligas vilja, böner och verk (Matt 24:22; Upp 8:1-5).

”Romfaia” – svärdet genom Marias själ

”Ja, ett svärd skall ock gå genom din egen själ” (Luk 2: 35)”

Skriften delar kvinnorna i bergkvinnor och djurkvinnor. De förra står med Lammet på Sions berg, högt över världens djuriska (själviska) väsen. De ingår i daglig nyfrälsning genom dagligt ny livsnåd, som är livsanden från ovan. Så *förblir* de på berget, och därigenom förblir de i Herren (Upp 14:1-5, Joh 15:4–5).

De senare står därnere, *därnere med vilddjuret*, denna världens ande och gud; och de tillber det (Upp 13:4). De fördärvar sig själva och andra genom dagligen nytt djurväsen, förytligar livet och fördjupar fåfängligheten. Djurväldet på jorden, både det världsliga och det andliga, är till större delen djurkvinnornas verk. Miljoner barn drar de dagligen ned i djurträsket.

Bäva att ha blivit kvinna! Ty ingen kan såsom hon fördärva världen och förmedla avgrundens uppstigande på jorden.

Tacka Gud att ha blivit kvinna! Ty ingen kan såsom hon förbättra världen och förmedla himlens nedstigande till jorden. Men himmelsförmedlerskans frälsningsport är inte bara trång, utan ofta *trång-trång*, och hennes frälsningsväg inte bara smal, utan ofta *smal-smal.*

Här har vi kvinnolidandets säregna hemlighet, dess bittra och gåtfulla mysterium, var över mången Evas dotter grubblat sig gråhårig.

Denna lidandeshemlighet framhåller Skriften skarpt genom det förfärande ordet *romfaia*, smärtesvärdet, det *tveeggade, stora* och *breda*. Det gick genom idealkvinnan Marias själ. Och det går genom alla ”Mariasjälar”. Grundtextens ord romfaia (läs: romfája) ”betecknar ett *stort, brett* och *tveeggat* svärd”, som begagnades av grymma, barbariska folk och som gav förskräckliga sår. *****

Men det vanligaste ordet för svärd i Nya testamentet är mákaira (ett slags sabel), som inte var på långt när ett så hemskt vapen som romfaia. Denna skillnad skall beaktas.

Romfaia står i vår text som en bild av kvinnolidandet, såsom det ju här är särskilt förenat med idealkvinnan. Maria och romfaia är oskiljaktiga. Och varje kvinna får i sinom tid sitt romfaia till liv eller till död.

Romfaia är en hård och grym bild. Alla mogna bergkvinnor har också fått undergå en hård och grym lidandesbehandling av Gud — *mänskligt* sett. Därunder blev deras ”hjärtans tankar uppenbara”, ja, stundom uppenbara även i en satanisk bitterhet mot Gud, som synes så hård och grym. Romfaia river upp kvinnohjärtat i grunden, för att det skall kunna omskapas i grunden. Där Guds ”grymhet” går fram, där följer Guds salighet efter.

Men små kvinnosjälar, det är sådana som själva skurit till sig i smått, krymper ihop inför romfaia och fastnar i bitterheten eller torkar bort i ljumhet.

Romfaia har även en allmän betydelse och gäller alltså både män och kvinnor. Så i uttrycket ”ett skarpt tveeggat svärd ur hans mun” (Upp 1:16, 2:12, 16) och i uttrycket ”ett vasst svärd ur hans mun” (19:15). I

***** Se Melanders lexikon till Nya testamentets grundtext

världskriget ser vi det vassa romfaia, varmed ryttaren på den vita hästen ”*slår folken*”. Ryttaren är Kristus. ”*Och han trampar Guds grymma vredes vinpress*”. Så översätter H.M. Melin (v.15). Världskriget med all dess nöd är Guds grymma romafaia. Det får miljoner män och kvinnor erfara.

Men ingen manssjäl känner romfaias smärta så bittert och djupt som den fina och känsliga kvinnosjälen.

På botten i frälsningslidandets ugn ligger mest kvinnor. Dyrbarast för Gud är det fullödiga kvinnoguldet. Därav den höggradiga hettan. Och kvinnan *behöver* också romfaias eldsmärta — det visar Maria — för att brännas ut ur sitt *sega själiska* nedanefter och upplyftas i Anden. Utan romfaia kan ingen kvinna (inte heller någon man) ta emot Kristus såsom Herren-Anden (2 Kor 3:17), ingen älska honom *andligt* och älska människorna *himmelskt*.

Romfaia tar gestalt i alla slags svåra lidanden. Stundom kommer stöten plötsligt som blixten och bedövande som åskslaget, till exempel vid förkrossande olyckshändelser eller vid anhörigas oväntade död.

Det är synd om kvinnan, ty hon är för litet förstådd av männen. Just i sitt säregna romfaiakval, där hon så rörande trevar efter det förestående stödet, finner hon ofta en hand, som stöter svärdet djupare in. Hon söker i mannen en man, men finner ofta en buse.

Mottag, o kvinna, romfaias dödsstöt! Den förutan blir du ingen bergkvinna. Utan dödssåret, ”det stora och breda”, når ingen kvinna sitt kvinnoideal, nej, inte ens Maria.

Varje bergkvinna har sina lidandessår, som romfaia håller blödande livet igenom. De läks inte förrän vid ”livets vattenkällor”, där Gud själv avtorkar alla tårar (Upp 7:17). Amen.

PERSONLIGT

Maria Wetterlund

6 september 1848–15 januari 1919

Hon, min hustru, hade kommit till Sions berg och till den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem. På detta nådens berg stod hon med Lammet i 50 år. På detta nådens berg dog hon (Hebr 12:22, Upp 14:1-5).

Synd hon ”*hade*”, men synd hon aldrig ”*gjorde*” varken mot Gud, människa eller djur (1 Joh 1:8, Joh 8:34).

Sin del hon fick och tog ”*i bedrövelsen och riket och ståndaktigheten i Jesus* (Upp 1:9). Den största och finaste konst på jorden: *att vara svag i Herren, men leva med honom av Guds kraft*, den konsten kunde hon grundligt (2 Kor 13:4).

På lidandets väg i 50 år ödmjukade hon sig så under Guds mäktiga hand, att han kunde av nåd upphöja henne till fullkomligheten, nämligen den fullkomlighet som kan och bör uppnås på jorden (Fil 3:15, Hebr 5:14).

Under sitt mångåriga liv som prästfru i Dalarna hjälpte hon många sjuka och fattiga.

Men själv kunde hon inte hjälpas av någon människa i sin sista årslånga sjukdom; inte heller Gud hjälpte, utan lät sjukdomen bli allt värre och värre.

Jo, när lidandetsmåttet — det oundvikliga — var fullt, då kom *hans* hjälp, den eviga förlossningens hjälp.

Hennes sjukdom bestod i en svår värk i nästan hela kroppen. Härom sade hon: ”*Värken har en stor uppgift. Ty genom värk i köttet värker vi ut ur 'köttet'* (Rom 8:8). *Med köttet, som är vårt självviska jag är vi inte så fort färdiga*” (Rom 7:18). En svår hosta uppretade och fördubblade värken, så att plågan blev mycket svår. Därom sade jag till henne: ”Nu är Gud svår emot dig”. Då svarade hon skarpt: ”*Tyst! Jag lider allt vad han pålägger mig för att få den segefrälsning här, som berättigar mig till härlighetsfrälsningen där*” (Upp 21:7, 1 Petr 1:7–9).

En dag då hon led ovanligt mycket, sade jag: ”Nu har du svårt, Maria. Då svarade hon: ”*Ja, men där är någon, som håller i mig och då känns det inte så svårt, fastän det känns svårt. Konsten är att gå under Guds mäktiga hand. Ty just då och blott då kan han hålla i oss*”.

Hostan blev vecka efter vecka allt värre. Den fortgick tidvis oavbrutet, så att den stackars Maria inte kunde äta för hosta, inte ligga för hosta, inte tala för hosta. Då hon efter ett sådant skede fick en stunds vila, knäppte hon sina avmagrade händer och sade: ”**Så underligt det känns. Inga band längre, inget stöd mer, allt släpper, jorden försvinner**”. Ja, sådan är den äkta dödsfödelsen. Den utföder oss ur den skapade världen och inföder oss i den oskapade världen, som är i Gud och i hans ureviga himmel. Genom kroppen har vår själ djupa rötter i det skapade, ja, ända ned i sandkornet. Till döden i Herren hör att dö ut ur allt, rotryckas ur allt.

En dag då jag kom in till henne, befann hon sig i tillbedjan och inre åskådning. Om en stund sade hon: "*Det är ofta så högtidligt i mitt lilla*

rum". Och det kände även jag. En trogen själs ”lidandeshelvete” ligger vägg i vägg med hennes härlighetshimmel. Och väggen blir ofta tunn, stundom försvinner den och allt blir himmel.

Men på denna sjukbädd finns även skröplighet och brist. Det svåra lidandesåret hade sina ”onda dagar”, som ingen undgår (Ef 6:12–13). Då blev ansiktet hårt, blicken mörk, rösten från och lynnet retligt och ojämnt; allt tydande på döds övergivenhet och strid mot luftens makter. I början på året visade sig även den vanliga förargelserevolten (knotet) mot Gud (jfr Matt 11:2–6). Energisk och handlingskraftig som hon var, kostade det på att brytas ned och inte kunna sköta sitt hus, vars skötsel för henne var en daglig gudstjänst, en ljuvlig mat och dryck för hennes ande. Ja, det blev flera revolter, somliga ganska skarpa. Men snart gick hon *ned under* den mäktiga handen, såsom vi sett, och blev nöjd med Guds väg och växte till i en mognad, som - så vitt jag kunde se — hade fullkomlighetens prägel, både dess jordiska brist och dess himmelska fullhet. Hon släppte sig själv och grep alltjämt tag i detta ord: ”**Guds stora barmhärtighet**”.

”Bergkvinna” var hon av naturen, och sionitisk bergkvinna blev hon genom nåden. Sådana har ett stort värde. Och de svåraste kvinnoplatser i Guds rike på jorden blir anförtrodda åt dem.

Natten till den 15 januari var *mycket svår* med hosta och kvävningsanfall. Men ingen revolt varken mot Gud eller människor, ingen klagan, blott en stilla hjärteskärande kvidan. Dagen därpå fick hon någon lindring och somnade, efter att inte ha sovit på fem dygn. Men ur den sömnen vaknade hon aldrig. När vi såg till henne, var hon död.

Hon har nu gått till det rum som Herren åt henne berett. Där får hon vila från sina mödor, ty hennes gärningar följer med henne (Upp 14:13, Andens Lag sidan 1108).

Farväl, du goda och starka, du som Gud gav mig, och utan vilken jag inte kunnat utföra min svåra kallelse! Tack för de 30 åren! Gud dig rikligen löne!

P.S.

En makas dödsdag är en domsdag för den efterlevande. Klart belyser Patmos-ögat allt det flydda. Skarpt det bränner och inbränner skuldmedvetande. Men milt det sonar och förlåter; och upplåter högre rymder, där en krossad själ blir helad och får andas luft ej anad, i en renhet förr ej kännbar, i ett ljus som än ej skådats. Så han med oss stiger ned i djupen; så han bär oss, så han lär oss; så han ställer oss på *nådens* höjder.

Två kära barndomsminnen

En författarinna här i Stockholm har för några år sedan gjort en resa i Dalarna och därvid även besökt Floda. I en utgiven bok om denna resa nämner hon mig med vänliga ord, för vilka jag tackar. Av Flodabor fick hon höra en berättelse om mina ”barndomsminnen”. Den berättelsen var ofullständig och delvis vilseledande, vilket gärna ursäktas. Följande skrivelse om dessa ”minnen” vill framställa dem i deras sanna gestalt, och det med tack till både berättaren och författarinnan.

I
Höken

Jag föddes i Slättåkra socken i Halland år 1852. I mitt 14:e år genomgick jag nattvards skolan därstädes. Vår lärare var kyrkoherde Lundgren.

Vid slutet av nattvards skolan hade min mor ett ärende till prästgården. Där träffade hon även kyrkoherden. I samtalet med honom kom även jag på tal. Därvid sade han till mor: ”Ni skall låta pojken komma in i elementarläroverket i Halmstad”. Mor svarade: ”Vi, ett fattigt torparfolk, kan inte bekosta en sådan skolgång. Och för övrigt har han nu bestämt sig för att bli sjöman och har redan talat med en sjökapten om den saken”. Kyrkoherden sade: ”Hör ni, vad jag säger: pojken skall in i skolan!”

Vad som drev prästen till en sådan tvångsåtgärd mot mina fattiga föräldrar, det var och är mig ännu alldeles fördolt. Ty inte var orsaken den, att jag utmärkt mig i nattvards skolan. Jag hörde där varken till de bästa eller till de sämsta. Jag var där, såsom i alla mina studier, blott en vanlig medelmåtta.

Och i mitt uppförande var jag under hela min barndom ett inte så litet okynnesfä, som ofta bragte sorg över mina goda föräldrar, trots deras ideliga och evigt sanna förmaningar.

Då mor kom hem, omtalade hon för far och mig, vad prästen sagt. Far blev ond och sade: ”Vilken galenskap!”

Men i min ande och själ inkastade prästens ord en gnista, som aldrig lät släcka sig. Jag började brinna av lust att få studera. Och jag kände, att jag måste in i skolan. Det var tydligen en eld av eldens Gud på tronen (Hes 1:27).

Jag frågade min far, om jag skulle få gå till Kvibille grannsocken och tala med Ljungnér, en fattig skräddarpojk, som nu gick i sjätte klassen i Halmstads läroverk? Far tyckte inte om min fråga, men lovade mig att få gå. Och då Ljungnér hört prästens ord till min mor, sade han: ”Vill du komma till mig några veckor i sommar, så skall jag läsa med dig, så att du kan komma in i andra klassen, ty det bör kunna ske, då du nu, som 15-åring, tål vid en sträng läsning. Men du måste skaffa dig behövliga böcker, och de kostar sex kronor.

Med detta besked gick jag hem. Men far sade: ”Sex kronor kan du inte få låna av någon; och jag har inte en enda skilling. Och du vet ju, att vi är nästan brödlösa och har ingen sill till potatisen och att mycket annat fattas i vårt uppehälle. Du vet även, att jag inte har en enda styver till lite tuggtobak, som jag dock har svårt för att undvara. Ty under missväxtåren på 1840-talet måste vi ofta leva på gröt, som mor kokade av agnar och höfrö ur ladan. Och i mitt hårda odlingsarbete var det för klen kost. Men då brukade jag, såsom flera andra här på orten, stilla

hungern med tobak, och så vande jag mig vid bussen”.

Men mor började höja sig över det omöjliga i denna sak och gick ofta in ”häbbaret” (klädeskammaren) för att tala med Gud om densamma. Och så gick jag en dag ut i den kära skogen, som mor lärt mig att älska. Och jag gick och tänkte: ”Hur skall jag få sex kronor?”

Så kom jag till den flerhundraåriga och majestätiska eken, som vi barn vördat och älskat såsom det högsta vi kände i Guds skapelse. Jag stannade och betraktade den än en gång och uppfylldes av det underbara och övernaturliga, som jag här ofta känt, men inte förstått (Rom 1:19–20).

Plötsligt kom en hök och flög in i ett hål i eken. Det klack till i mig; ty jag tänkte: ”Där har han sitt bo och kanske ungar”. Och jag visste, att man fick två kronor i ”skottpengar” för en hök, som man dödat.

Höken flög ut, och jag klättrade upp och fann fem stora ungar. Jag grep dessa våra skadegörare och slog ihjäl dem och gick hem med dem till far. Han teg, men blev liksom lite knäsvag och mjuknade något. Om en stund sade han: ”Tag dem och gå till Sjölander, ordföranden i kommunalnämnden, och begär intyg på att du dödat dem”.

Det gjorde jag. Och han gav mig intyget och sade: ”Gå till befallningsman Lidman i Halmstad och visa detta intyg, så får du tio kronor”. Jag gick — eller rättare jag flög — iväg; och fick den summan. För den köpte jag böckerna samt några råglimpor och lite vetebröd och ett tjog norska sillar, och även två stora flätor tuggtobak till far.

Och då jag lämnade fram detta till mina goda och kära föräldrar, då grät far, den enda gången jag sett honom gråta. Och mor tog upp förklädet och dolde med det sitt tårflöde och gick in i ”häbbaret” för att tala med Gud.

Far satt tyst en stund och såg på golvet framför sig. Sedan tog han sig en duktig buss och sade: ”Du får gå till Ljungnér; och vi skall försöka att hålla dig med mat de veckor du är där”.

Och med en påse på ryggen, innehållande bröd och sill och en seltersflaska med en kanna sur mjölk, och även några goda bitar av mors alltid goda hand, dunkade jag iväg till Ljungnér.

Och han undervisade mig så, att jag den 2 augusti kom in i andra klassen. ††††† Så började höstterminen. Och den fortgick lyckligt. Far och mor sände mig mat. Och jag bodde hos en arbetarfamilj och betalade en och femtio i månaden som hyra.

II
Örnen och räven

En vecka före jul kom jag hem. Jag var vid hemkomsten både glad och ledsen; glad över att vara i det kära hemmet, men ledsen vid tanken på att det nu kräves nya böcker till vårterminen. Jag sade detta till mina föräldrar. Far teg och tog saken lugnt. Mor gick in i ”häbbaret” och talade med Gud. Hon stannade där en lång stund. Då hon kom ut sade hon: ”Min käre Nils, var ej ledsen! Gud kommer med böcker även nu”.

Denna vinter var även i Halland ovanligt sträng; stark köld och mycket snö. Det snöade dag och natt. Och far sade: ”Vi måste skaffa hem ved, innan snön stänger vägen”. Vi tog våra yxor och gick ut i den härliga bokskogen, där vi hade en kontraktsenlig rätt att ta vårt

††††† Ljungnér dog för några år sedan som kyrkoherde. Löne honom Gud i ”de levandes land”.

vedbehov. Far utsåg några mindre och förkrympta bokar, som han ansåg skulle passa till ved. De stora och dyrbara träden gick han alltid förbi, fastän han hade rätt att ta vad han ville. Far var ”grek” (Rom 2:10). Vi fällde de utsedda bokarna. Sedan sade far: ”Gå hem och oka korna och spänn för dem för släden och kom hit med dem!” (De fattiga i Halland körde med kor). Jag tog min yxa och gick ett stycke. Men plötsligt såg jag en väldig örn flyga upp ej långt från min väg. Och på det ställe, där han flög upp, såg jag en räv. Jag höjde yxan och hojtade och trodde, att han skulle ge sig iväg. Men han stod kvar. Jag gick närmare honom, men han rörde sig inte ur fläcken. Då gick jag ända fram till honom. Och nu såg jag, att han hade ett hål på vänstra buksidan och att en del av hans tarmar hängde ute. Då anade jag örnens verk. Och den stackars räven såg på mig, som jag tyckte, med tårade och bedjande ögon. Det grep mig nästan till tårar. Och då gav jag honom med yxan ett så hårt slag i huvudet, som jag förmådde, för att befria honom från hans grymma plågor.

Hittills hade jag inte förstått, vad allt detta innebar. Ty det kom så plötsligt på mig. Men nu ropade jag på far. Han kom. Och han blev glad. ”Greken” levde upp i en äkta naturglädje, som värmde och lyfte även mig. Och han sade: ”Här får du till dina böcker. Ty det betalas tre kronor för en dödad räv; och för skinnet får man sex kronor”.

På kvällen samma dag gick far och jag till skogvaktaren och jägaren Bengt i Märkesdal för att få räven riktigt flådd. Han synade honom noga och spårade örnens klor och sade: ”Vid svåra vintrar anfaller örnen även rävar”. Han flådde räven med glädje och utan betalning. Löne honom Gud i de levandes land!

Med skinnet gick jag till Sjölander och flck det lagliga intyget, att jag dödat räven; gick sedan till Lidman och fick tre kronor och till handlanden Falk och fick sex kronor för skinnet.

Nu köpte jag de böcker som behövdes, och så något ”julgott” till det kära hemmet. Och så gick mors trösteord i fullbordan: ”Gud kom med böcker även nu”. Och han kom med mer; han kom med ett välsignat ”julgott” till oss alla.

Jul firades aldrig med ”julgran” i min hembygd. Att hugga ned Guds små härliga granar till lekverk ansågs av allmogen som ett brott mot naturen och en synd mot Gud. Mina föräldrar hatade detta fladderväsen.

Men julen firades med ”julhalm”, som breddes ut över halva golvet i stugan. Detta med anslutning till den gamla psalmens ord: ”Här ligger Han på halm och strå, vars makt och rike evigt varar”.

Och mor gav oss barn en grundlig undervisning om julhalmens betydelse som en bild av helig fattigdom, helig och nödvändig förnedring, helig ringhet och ödmjukhet, vår enda väg till den himmelska upphöjelse, vartill vi är kallade.

I denna julhalm fick vi barn ligga påklädda hela julnatten. Och det var oss en stor glädje. Och mors mäktiga ande behärskade oss och kom oss att tänka på vad hon lärt oss om julhalmen.

Men klockan fyra på juldagsmorgonen väcktes vi alltid av fars och mors starka och oförgätliga röster, då de stämde upp den härliga julpsalmen: ”Var hälsad, sköna morgonstund, som av profeters helga mun är oss bebådad vorden”.

Denna julmorgon ljöd fars och mors röster som aldrig tillförne. Hela den kära och fattiga stugan och vi med den liksom skakades och lyftes högt över jorden och upp i en andesfär, som jag sedan fått bestiga blott på försmakens himmelska dagar.

N.P. *Wetterlunds föräldrar.*

Min moder

Hon var blott en ringa soldatdotter och en fattig torparhustru i ”proletärernas” förtryckta och föraktade stånd. Men det ståndets mångtusenåriga ve bar hon och bröt sönder genom en kristlig ”*guldkärlek*” (Upp 3:18) till ”hög och låg” och genom den ömmaste kärlek till lidande likar. Hon stod alltid i sitt hjärta beredd att av sitt ringa förråd giva den verkliga nöden sin del (Luk 3: 11).

Jag såg eller hörde henne aldrig ”synda”. Synd hon ”*hade*” (1 Joh 1:8), men synd hon aldrig ”*gjorde* ” (Joh 8:34; 1 Joh 3:9).

För sitt omutliga rättsinne och sin orubbliga sanningskärlek kallades hon ”*Den rättfärdiga Bolkan*”. Vårt torp hette Bolken.

Så skrev hon ”*Andens lag*’ (Rom 8:2) i mitt blod redan med modersmjölken. I början, tyvärr, läste jag inte den skriften med allvar och flit. Dock stod den kvar. Och den tog liv i boken ”Andens Lag”, som andeväsentligen är min moders verk.

Vi barn var fem söner. Den yngsta var idiot. Han blev sådan genom att som barn göra att svårt fall och skada huvudet mot en sten. Han saknade nästan allt förstånd; kunde inte äta själv, inte heller kläda sig själv och kunde inte tala. Men med en aldrig sviktande kärlek vårdades han såsom det käraste av barnen av vår moder i 30 år eller intill sin död. Där låg mycket för mor i de 30 åren! Men där låg intet synbart, intet hörbart knot.

Min far var torparson och grovarbetare. Och han var en god ”naturmänniska”, han var ”grek” (Rom 2:10–11). Välsignad och lönad vare han i all evighet!

Han fick överta och bruka ett stycke jord i vilda skogen. För denna brukanderätt måste han hos jordägaren göra två dagsverken varje vecka och mor 30 dagsverken varje sommar.

Detta jordstycke måste min käre fader, ”med två tomma händer”, bearbeta och kultivera. Och det gjorde han. I denna vildmark bröt han bygd med åker och äng och byggde oss ett älskligt och älskat hem med två trädgårdar. Vile du nu från dina tunga mödor, du vår gode fader, i ”de levandes land” (Ps 116:9)!

I detta hårda nyodlingsverk deltog gärna min moder, som var stor och stark som en duktig karl. Men det var ofta brist på nödig näring. Av agnar och höfrö i ladan måste hon ibland koka gröt, särskilt under missväxtåren på 1840-talet.

En dag då det inte fanns något att äta, beslöt mor att, såsom flera andra, gå ut och tigga. Man brukade gå till någon grannsocken. Mor gick till Asige socken. Men i första gård blev hon snäst och avvisad. Och min arma, hungriga moder gick gråtande hem till hungriga barn! Sedan tiggde hon aldrig mer, man svalt istället. ‡‡‡‡‡)

I dessa och övriga lidanden bröts hennes hälsa redan under 30-årsåldern och förblev bruten intill hennes död vid 80 års ålder — hon föddes 1815.

Men i detta kroppsliga svaghetskors fann hon så småningom ”behag” (Jfr. 2 Kor 12:10). Hon tog det från Gud som ett nödigt ”bräckjärn” på hennes ovanligt starka och mycket svårböjda själ. Så fick hon sin jordesjäl förvandlad till himmelssjäl med en finhet, mildhet och kraft, som spordes vida i Hallands bygder.

‡‡‡‡‡ Jag föddes 1852 och var alltså inte med i denna svåra nöd. Men min två äldsta bröder var med i eländet.

Redan som barn märkte jag, att mor gick in i kammaren, då hon var bedrövad, och stannade där någon gång rätt länge. Då hon kom ut, var hennes ansikte liksom vitt av glädje. Så bad hon sig igenom sitt livs ”stora bedrövelse” (Upp 7: 14).

Hon lärde mig tidigt att älska Guds skapelse. Se här ett exempel. En dag, då jag satt vid hennes sida i skogen, fick hon sin ”Taborsstund” (Mark 9: 5). Det blev, som vanligt, så ”sött och ljust” och högtidligt i hennes närhet. Nu vände hon sig om, sträckte ut sina armar och famnade jorden och sade: ”*Heliga moder, du Guds sköna jord, som är full av Herrens härlighet, snart sluter du oss till ditt goda hjärta i graven!*" Den stunden glömde jag aldrig. Från den dagen har jag älskat jorden och alla dess träd, blommor och gräs. Ja, även minsta sandkorn har varit mig heligt, härligt och kärt.

Hon bad mig som vallgosse att falla på knä och vid något träd och bedja. Det gjorde jag också någon gång, särskilt då jag kände ”söt-dragningen” därtill. Jag bad för far och mor och för mig själv, såsom mor hade lärt mig. Och det kändes ”sött” i bröstet, och skogen var liksom vit, då jag steg upp.

Mor var en äkta gammal-lutheran. Hon avskydde och hatade den efter-lutherska läroförfalskningen, som blivit och blir mångatusen lutheraners själafördärv. §§§§§ Utom Bibeln läste hon nästan endast Norborgs Postilla, Amdts Sanna kristendom samt M.F. Roos Betraktelser och Bönebok. Hennes omvändelse skedde före min tid och var djup och svår. Men i den kraftfulle gudsmannen prosten Warenius i Slättåkra hade hon en sträng och säker ledare. Då hon en gång för honom klagade över sina många och svåra lidanden, sade han: ”Tyst! Just dessa hårda tyglar behöver just du. Lyder du dem, så blir du frälst; lyder du dem inte, så blir du fördömd”. Hon lydde och blev frälst och bevisade sin sanna frälsning i 50 år eller intill sin död.

Sådant var min moders hårda men rikt välsignade livsöde. I gudgiven ”*svaghet, misshandling, nöd, förföljelse och ångest*” (2 Kor 12:10) gick hon sin smala smärteväg i flera decennier, stundom dignande som Mästaren under bördans tyngd (Jfr. Luk 23:26), men aldrig dignande i tro, kärlek och hopp.

Vid tolv års ålder blev jag vallgosse hos en bonde i Harplinge socken, två mil från mitt hem. Där fick jag fem kronor och ett par linnebyxor i lön för sommaren. Därmed var mina föräldrar nöjda. Många ”proletärer” var på den tiden nöjda med vad de fick, glada att få något. Men nu är många av dem missnöjda, även om de skulle få allt som finns. Det är ”demon-proletärerna”, som växt fram under svårt förtryck och i egen demonisk ondska. De får Guds tillåtelse att ta hämnd och förstöra allt. Så nu i Ryssland, och så framdeles i alla länder. Det är det sjunde världsriket, demonriket.

I min vallgossetjänst hade jag en god matmoder. Hon var av mors kynne. En gång, då jag burit mig mycket illa åt, gav hon mig stryk. Det var en äkta god gärning. Och jag beder Gud att evigt löna henne för den och att evigt löna min mor för den stränga aga som aldrig uteblev, då jag förtjänat en sådan. Ack, här fattas stryk i *biblisk* ande och i *biblisk* stränghet. ”Den agalös lever, han ärelös dör” (Ords 13:24; 29:15).

Under första sommaren i denna tjänst hände mig något märkvärdigt. En lördag kom mor till mig på besök. Hon hade med sig en hel kostym, som hon hade sytt till mig av sin bästa klänning, som hon själv vävt och sytt. Hon gav mig dessa kläder, för att jag skulle kunna gå i Harplinge

§§§§§ Om denna ödesdigra förfalskning lär Andens Lag sidan 643.

kyrka och höra en ”andlig präst”, som hon ofta gick och hörde. Och sexton år efter den märkliga dagen, då hon kom till mig med kläderna, gick hon än en gång till Harplinge kyrka, men då för att höra mig predika i den kyrkan.

Gud löne dig i all evighet, du ädla moder

I allt en föresyn du var!
Evigt sann förmaning du gav!
Din bön mig bar över många djup!
Vad gott där finns i mig,
fick jag av Gud genom dig!

Tack, o Gud, för min moder!

Amen

BREV

Till ”trofasta hjärtevänner”

Stockholm den 31 augusti 1912

Islutet av september eller början av oktober skall jag opereras på Sofiahemmet. Det finns ju en annan väg: helbrägdagörelse genom bön. Men den vill jag inte beträda, och detta av tre skäl. Först emedan jag inte har i min ande något ”Ja” av Gud därtill. För det andra, emedan jag behöver lidande. Min sjukdom är mig pålagd av Gud för min luttring och för skrivandet av Andens Lag. Och jag skall tömma lidandeskalken till botten och tacka för varje droppe. Det tredje skälet är ”säcken”, i vilken ”de kvarblivna ättlingarna” går klädda, alltsedan skökan avstängde den normala pingstströmmen ”över allt kött” och förflyttade centralen från Jerusalem till troll-Rom.

Därmed avstängdes även de apostoliska kraftgåvorna och kraftgärningarna. Sådana framträder under örnvingeskedet blott såsom extraordinära åtgärder för vissa nödfall och riks angelägenheter, inte såsom ordinära och normala förhållanden, ty dessa rubbades genom skökans rubbning av frälsningsplanens normala gång. Därav kommer det sig, att när troende människor gör anspråk på ett Guds ingripande, till exempel för botandet av en sjukdom, då känner de ofta ett ihärdigt motstånd i anden under bönen och måste liksom med våld bestorma Gud. Därvid kan det någon gång lyckas att ”göra våld på himmelriket” och blir bönhörd, men ofta blir botandet inte bestående eller så pålägger Gud ett annat lidande.

Vad är då de heliga sjukdomarna under ömvingeskedet? Jo, de är *dels* välbehövliga reningseldar under den ”lilla kraftens” tid, då trosmåttet hos dem alla är lågt mot vad det kunde varit, om Israel inträtt i sin utkorelseuppgift såsom det frälsta moderfolket för alla folk; och *dels* är deras sjukdomar martyrlidanden på grund av skökans synd, som gjort dem moderlösa på jorden och försatt dem i svaghetens och förödmjukelsens ”säck” som ofta är en sjukdomssäck.

Och vad är då operationsbordet för dem? Jo, på samma gång ett luttringens offeraltare och ett martyraltare.

Och vad är de heligas död för operatörens kniv? Jo, både en hälsosam slutdöd för den gamla människan och en dyrbar martyrdöd.

Så har jag för min del trivts gott även i sjukdoms säcken, som flera av mina vänner velat taga ifrån mig genom åratals bön om min helbrägdagörelse. Hade de fått sin vilja fram, då hade Andens Lag aldrig blivit skriven, ty Gud bjöd mig att skriva den i sjuksäck.

Det är en betänklig brist hos många troende, att de inte avläser profetians signaturer över solkvinnans historiska skeden och inrättar sig efter dem. Så snart de till exempel blir sjuka, så är det inte fråga om att dra luttringens och martyriets evighetsvaluta av sjukdomen, utan blott att bli densamma kvitt. De förstår inte fattigvägen och förödmjukelsen i säcken under skökotiden, och de kan inte foga sig i den ”lilla kraftens” subjektivering i det dagliga livet till Filadelfia-frälsning, på vilken mönstraren pekar och säger: ”Se, se!”

Och nu farväl, I trofasta hjärtevänner! Kanhända min tid snart är ändad. Hur som helst — snart skall vi dock mötas i paradisets härliga

boningar och samtala med nya tungor om både de smärteting och fröjdeting, på vilka vi nu blott stammar.

Jesu Kristi döds fångar:
Nils och Maria Wetterlund

Till arkitekten herr...

Stockholm den 2 januari 1917

Tala, att jag må se dig, heter det. Ni har talat i ett långt brev till mig. Där fick jag se Eder. Vad såg jag? Jo, Eder *samvetsställning*. Med den börjar Ni brevet, och den lägger ni till grund för hela dess innehåll. Den måste alltså även för mig vara en grund, nämligen grunden för mitt bedömande av både Eder och brevet.

Ni skriver nämligen i brevets början så: ”Var och en kommer att döma efter sitt samvete, efter vad han *inser vara rätt*". Och därpå är Ni så viss, att Ni anser mig nödsakad att gå in därpå. Ty så tillägger Ni: ”Jag tror Ni erkänner detta”. Nej, stopp! Ta ett exempel, nämligen Paulus. Han säger, att han även före sin omvändelse *vandrade i ett gott och rent samvete* (Apg 23:1–2 Tim 1:3). Alltså hade han ett gott och rent samvete, då han ”andades hot och mord mot Herrens lärjungar” (Apg 7:58, 8:1).

Men hur kunde hans samvete vara gott och rent, då han begick så gräsliga synder? Jo, emedan han — för att begagna Edra ord - gjorde ”*vad han insåg vara rätt*". Han trodde sig göra Gud en tjänst därmed.

Vad är då samvetet? Jo, ett ”vittne” (Rom 2:15). Paulus skiljer mellan ”lagen i hjärtat” och ”samvetet, som bär vittnesbörd”. Samvetet är alltså ingen lag; det säger aldrig vad som är Guds vilja, utan endast i vad förhållande människan står till det, som hon tror vara Guds vilja. Gör hon det, som hon tror vara rätt, då har hon ett ”gott och rent samvete”, och tvärtom. Därför kunde Paulus ha ett gott och rent samvete, även när han hjälpte till att slå ihjäl Stefanus. Ordet samvete förekommer inte i Gamla testamentet, och Kristus använder det aldrig. Det är huvudsakligen Paulus som begagnar det (i Hebreerbrevet och hos Petrus förekommer det någon gång). Vi måste alltså låta Paulus säga oss vad samvetet är.

Men månne Gud dömde Paulus efter samvetet; så att han dömde honom god och ren? Nej, alldeles icke. Eller månne Gud dömde Paulus såsom den där gjorde rätt, därför att han gjorde, *vad han insåg vara rätt*? Alldeles icke.

Nej, Gud dömde Paulus i omvändelsens ånger och ångest (Rom 7:24) så fruktansvärt skarpt, att han i hela sitt liv gick i känslan av att vara ”*den främste*” bland de storsyndare, på vilka Kristus måste använda *hela sin långmodighet* (1 Tim 1:15–16). Alltså gick Guds dom över Paulus *tvärtemot* både hans samvete och hans insikt om det rätta. Och märk: I sitt goda samvete och i sin okunnighet om vad som verkligen var rätt , söker Paulus inget urskuldande, utan han ser däri just den *självförvållade* roten till all sin synd och skam. Ty han säger: ”Jag gjorde det ovetande i otro” (1 Tim 1:13). Märk, han säger inte: ”Jag gjorde det ovetande”, utan han tillägger: ”*i otro*”, alltså: i *otrons ovetenhet,* det vill säga i *självförvållad okunnighet*.

Ja, just självförvållad. Hade Paulus gjort rätt bruk av lagen och löftessanningen, då hade han haft den tro och den kunskap om det rätta, som hans samtida fromma hade (till exempel Simon och Hanna) och då hade han inte gjort det han gjorde.

Men i sin självförvållade okunnighet ser han dock något förmildrande, nämligen — märk: i den meningen, att Gud ännu *kunde förbarma* sig över honom. Ty hade han vetat, vad han gjorde, då han hädade och förföljde den förhärligade Kristus, som är *ett* med Anden (2 Kor 3:17),

då hade hans synd varit synden mot Anden, och för den finns ingen barmhärtighet, ingen förlåtelse.

Jag har nu visat, att Eder samvetsställning både i teori och praktik är alldeles falsk. Och därmed är även visat, att vad Ni i Edert brev bygger på, den grunden är alldeles falskt. ******

Ni står väsentligen på samma världsandliga ståndpunkt som Paulus före omvändelsen. Och denna ståndpunkt är hos Eder, såsom hos honom, självförvållad. Eder enda räddning är att, såsom Paulus, frälsas genom ”Andens lag” (Rom 8:2) eller genom *utfödelse* ur Eder fariseiske djur- eller världsande och *infödelse* i Kristi ande. Därmed får Ni, som Paulus, Guds lagar lagda i Edert hjärta och skrivna i Edra sinnen och därmed har Ni en *rätt* insikt om vad som är Guds vilja; och i samband med allt detta får Ni, som Paulus, det kristliga samvetet, som är ”samvetet i den helige Ande” (Rom 9:1), och därmed hör Ni till det rike, som ”icke är av denna världen”. För närvarande kan Ni icke ens *se* det riket (Joh 3:3), utan Ni ser blott världsriket, och om det riket handlar hela Edert brev.

Jag får i dessa dagar många brev från ”världsmänniskor, som står upp och skakar djuret av sig”. Se här ett utdrag ur ett sådant brev från en man i Eder samhällsställning:

”Ett hjärtevarmt tack för de två sista broschyrerna! Med de nya tankarna kommer nya anledningar till tacksamhet mot Gud, att ögonen börjar öppnas och man får skåda in i nya vidder av ljus men även av - mörker. Gamla ingrodda meningar skall slopas, men inte blott det, nya skall komma istället - och de kommer. Men inte blott meningar utan *livserfarenheter'* (kursiveringen av brevskrivaren).

Till sist önskar jag, att både Ni och Eder mor måtte på samma sätt stå upp och skaka djuret av Eder. Ty i djuret, denna världens ande, sitter ni fångna båda två.

Med högaktning i sanningen
N.P. Wetterlund

****** För att få en rätt teori om samvetet hänvisar jag Eder till en uppsats: ”om det kristliga samvetsbegreppet” - av professor Martin i Bibelforskaren, redigerad av professor Myrberg, för år 1887. En kort och lättfattlig förklaring över samvetet finner Ni även i P. Waldenströms Nya Testamentet med förklaringar under Romarbrevet 2:15.

Till vännen A. B.

Stockholm den 29 maj 1922

Tack för blommorna! Min hälsa var i april så klen, att jag trodde att jag skulle dö. Men så blev jag något bättre. Nu däremot har en stor försämring inträtt. Jag väntar med glädje min död, när den än kommer.

Flera av mina vänner står nu på gravens brädd i svåra lidanden, några av dem i djup sjukdomsnöd.

Det är uppbyggligt att betrakta dem. De går på djupet med sin frälsning och därför går Gud på djupet med dem. De har fått se och smaka något av sin fullkomnade evighetsmänniska, och de kräver ut henne — kosta vad det vill. Men hon är det stora smärtebarnet som kommer till stånd i det stora kvalet. Detta vet de och därför går de in i våndan under den allsmäktiga handen och lider i Gud med oavlåtlig och ordlös andebön om förlossning genom liehugget på Guds skördedag. Så kan Anden hålla dem uppöver de två farliga förargelsedjupen: vemodets och trotsets bottenlösa avgrundsdjup, som alltid står gapande i svåra lidanden.

Beträffande mig så kan jag nu icke arbeta mer, blott skriva något brev då och då. Min uppgift är nu icke att *göra* utan att *vara*; att vara mitt namn i Guds namn, ett ”**Jag är**” i Guds och Kristi ”**Jag ä**r” (läs Andens Lag sid.742–60). Gud kräver av oss namnet ”*Jag är*”.

Ty detta ”**Jag ä**r” är *själva gudsbarnet*. Att ”**Jag är**” kärleken, att ”**Jag är**” rättfärdigheten, att ”**Jag är**” ödmjukheten, att ”**Jag är**” godheten, att ”**Jag är**” friden, att ”**Jag är**” glädjen, korteligen att ”**Jag är**” livet i Honom, som *är livet* eller att ”**Jag är**” full av evigt liv ut i fingrar och tår — ja, därpå lägger Gud huvudvikten. Ty utom detta ”**Jag är**” har jag intet rum i den himmelska och eviga världen, *som består blott i Guds och Kristi* ”**Jag är**”. Utanför detta ”**Jag är**” gapar det eviga intet, som är ”den andra döden”.

Namnet ”**Jag är**” är all sannings sanning, alla Guds läxors läxa. Det är i denna sanning, i denna läxa, som Gud nu giver mig den *sista lektionen*.

Vännen N.P. Wetterlund

I livets aftontimma — till en lidande vän

Stockholm den 1 augusti 1922

Ofta under livets dag, och särskilt i dess aftontimme, måste vi, efter Herrens förebild och i hans ande, ensamma kämpa vår lidandes- och frestelsekamp i vårt Getsemane, ja, ensamma: ”ett stenkast” från även våra närmaste vänner (Mark 14:32–35, Luk 22:41, 44).

I detta tumannaskap med Gud, avsides från alla människor, måste vi tillkämpa oss lydnandens *fulla ”nedunder"* den allsmäktiga handen, utan vilket det aldrig gives *fullt* och evigt *uppåt* för oss (I denna uppsats säger vi *fulla* och *fullt*, ty det gäller helgelsens *fullbordan* i livets afton). Alltså: nedunder den hårda men allgoda handen, hur svårt och bittert det än må vara! Detta var Herrens getsemaneväg till hans ”död i Gud”. Det är även vår getsemaneväg till vår ”*död i Herren*”. Någon annan väg till en salig död gives det icke.

Vi måste, *i* och *med* honom, tillkämpa oss den *fulla uppgivelsen* av

vårt mångsidigt självviska jag, som är den själakräfta, vilken fräter upp även vårt finaste och dyrbaraste själs- och andeväsen, och som egenkärt lever även på kristliga verk och frodas i kristliga känslor.

Vi måste även tillkämpa oss den *fulla ”försakelsen*” av vårt välmenande *gå-på-väsen* i jordebestyren eller i de kristliga verken, vilket är (särskilt i livets afton), ett farligt *mot-väsen* mot det av Anden krävda stillhets- och allvarsväsendet inför död och dom. Detta fladderliv i vara och känna, tänka och tala, göra och låta, är ett ödesdigert hinder för de himmelska livstingens nedsänkande i vår ande, som på detta sätt alltmer rotrycks och svältföds. Och denna forsande ström av ett övervägande natursjäliskt liv (som istället borde dödas, ”mistas!”), kan fortgå i många år, utan att vi nog djupt ser och besinnar dess evighetsfara, så att Gud kan bli tvingad att ge oss en hård stöt, som gör oss nyktra och vakna.

Detta gå-på-väsen, som är själsfeber och arbetsberusning, är motsatsen till den nyktra och stilla arbetsfliten i Gud, som är helig och helgande mat för vår ande (Joh 4:34).

Vi måste även, *i* och *med* Lammet, tillkämpa oss den *fulla segern* över förargelsen (det vill säga förbittringen), vars flammande lidandeslåga i anden ingen undgår och som i och för sig inte är något ont, ty även Herren ”förbittrades i sin ande” (Joh 11:33, 38). Men om den lågan släpps lös i otro, då blir den en vådeld, som ödelägger tron även i dess innersta skapelsegrund, och som då lätt springer över i satanisk bitterhet och djävulskt trots emot Gud. Och då tvingas Gud att tillgripa satans nedkastningsdom till straff över trotsaren, som nu, om han fortfar i denna ”*den andra synden*”, fort mognar för ”*den andra döden*”, varav han även får en så skarp och varnande försmak, att han med fullaste visshet vet att ”*den brinnande sjön*” finns till (Upp 12:9–10; 20:14–15), jämför ”djävulens dom”, varmed Gud straffar den högmodige (1 Tim 3:6).

Ja, vi måste, *i* och *med* Segervinnaren i Getsemane, tillkämpa oss den *fulla undergivenheten* under den all egenvilja dödande *gudsviljan*, som är Getsemane omutliga frälsningsvilja och vår ofrånkomliga frälsningsväg fram till en salig död. Vilken *gudsvilja* i sitt suveräna majestät går oss alltmer inpå livet, ju närmare det lider mot slutet; just så som det gick för Herren.

I denna evigt avgörande aftonkamp slutmistes och slutfinnes vår själ; eller här slutbehålles och slutförloras vår själ (Luk 9:24; 17:33; i grundtexten står psyke, som betyder själ). Vår medfödda natursjäl skall ”mistas”, såsom knoppen ”mistes”, då den övergår i blomman, eller såsom puppan ”mistes”, då den förvandlas till fjäril. Jordesjälens förvandling till himmelssjäl är den *sanna*, den *fulla* frälsningen, ty den är just ”den nya skapelsen i Kristus”, varpå ”*allt beror*’ i liv och död (Gal 6:15). I samma mån som denna förvandling fortgår, kan och skall vår ande på ”fjärilsvingar” lyfta sig upp i de höga, rena och sälla rymder, som är ”fröjden i Herren”.

Slutkampen i livets afton fördelas ofta i flera skeden med mellanliggande tider av vila (de gudagivna pauserna). I denna allvarskamp ”mala Guds kvarnar” mycket fint, och de mal om och om igen med stort tålamod. Ty här slutmals till himmelsliv för alla evigheter.

I vårt oundvikliga Getsemane ingår mer eller mindre av Herrens ”svåra ångest” (Luk 22:44). Här ingår även en kraftig försmak av det eviga livet (under pauserna); och, där så behövs, en kraftig försmak av

”den andra döden” (under ångestens trotsiga *nej* till ”nedunder”-kravet). Än räcks en paradisfrukt från ”livets träd”, än ”avbränns” åkerns envisa törnen och tisdar (Hebr 6:7–8). Så får man erfara de två evighetstillstånd, som man har att välja på.

I stenkastets avsides från alla står slutvalet, det digra. I spänning står vittnenas ”stora sky” (Hebr 12:1). Och då vi *fullt* kastar bort vårt förbjudna själv och fullt slutar upp med all gråtmild och vresig småskurenhet emot Gud och fullt släpper ned oss i ”Guds, vår Frälsares”, bottenlösa idelnåd, då är getsemanesegern vunnen, och evighetens klara och sälla dag går upp i en salig död, ”döden i Herren”. Amen.

Tillägg:

I vårt oundvikliga Getsemane ingår ”*den onda dagen*” (Ef 6:13), då ”*fursten över luftens härsmakt*” (Ef 2:2) mobiliserar emot oss sina härar av ”*furstar och väldigheter och världshärskare, som råder här i mörkret, ondskans andemakter i himlarymderna*" (Ef 6:12); och då denna furste besätter människor, som vi har att göra med, och då han far in i våra anhöriga och i våra fiender och falska vänner, vilka alla då blir demoniskt giftiga och så ettriga och ivriga att lägga sten på den förut nog tunga bördan. Då kan det, tyvärr, hända, att en gudsmänniska blir, såsom Paulus, ”*övermåttan och utöver förmågan betungad*”, så att hon, såsom han, faller i misströstan (2 Kor 1:8). Men om hon är helhjärtad och uppriktig som Paulus, då blir hon snart förskräckt och sträcker halvt förtvivlad sina händer mot nådens tron. Och då lyfter Gud henne upp ur det farliga djupet och ställer henne åter på nådens berg.

I kampen på vår ”*onda dag*" måste vi lära oss att i Övervinnaren övervinna den onde och hela hans här, så att vi kan ta oss till vara, att han inte kommer vid oss.

N. P. Wetterlund

I livets dag och aftontimma — till vänner

Stockholm den 15 oktober 1922

Vi måste söka att få ”*dö i Herren*”, och alltså dö en död, som liknar hans (Upp 14:13, Rom 6:5). Men denna dödslikhet med Herren förutsätter en getsemanelikhet med honom. Ingen dör hans död, som ej levt hans Getsemane. Hans död var en segerdöd över synden och därmed en ”*död från synden en gång för alla*”, och därmed en ingång i den värld, där synd icke finns (Rom 6:10).

Denna segerdöd hade sin grund i hans segerliv i Getsemane. Ty hade han icke segrat *där* över frestelsen till trotsig egenvilja (trotsviljan), som är den oförlåtliga synden, då hade ”*hans namn utplånats ur livets bok*” (Upp 3:5), och då hade hans död blivit ingången i ”*den andra döden, den brinnande sjön*” (Upp 20:14–15).

Så ödesdiger var Herrens Getsemanekamp. Det var detta han visste, erfor och såg. Därav hans ”*svåra ångest, allt ivrigare bön och svett som blodsdroppar*". Vilket tyder på ett andekval och en själsvånda av förfärande djup (Luk 22:44).

Herrens kamp i Getsemane var, såsom allt i hans liv, *organisk* och följde alltså det andliga växandets lagar (Hebr 5:8–10). Den hade sina skeden även i hans föregående liv, det ”starka ropets och tårarnas”

skeden under hans ”*kötts dagar*”.

Vart och ett av dessa skeden tog han som ett frälsningsskede, i vilket det gällde hans egen ”*frälsning från döden*”, och i vilket ”*han blev bönhörd och tagen ur sin ångest*’ (Hebr 5:7).

Denna bönhörelse och uttagning ur ångest var alltså den ”frälsning från döden”, som han bad om. Detta visar, att hans bön gällde icke blott den lekamliga döden, som han visserligen undanbad sig men som han ju icke blev frälst ifrån, utan hans bön gällde innerst och framför allt hans frälsning från egenviljans och trotsviljans andliga och eviga död, den brinnande sjön. Ty denna fasansfulla död går alltid i ångesten den frestade och lidande inpå livet som en översvämmande och dränkande ”*sjö*”, av satanisk och djävulsk motståndsande mot Gud. Därav Herrens starka rop om frälsning från döden, vilket innerst var Guds starke och hjälpande Andes rop i hans dödligt kvalda ande (jämför Rom 8:26).

Det var denna förskräckliga död, som i vart och ett av dessa frestelseskeden hotade honom och som frampressade hans ”bön och åkallan” till den som kunde frälsa honom från densamma. Och i varje skede blev han ”*bönhörd’*, det är, med Guds hjälp frälst från denna död och tagen ur sin ångest. Och detta på grund av hans *trogna* och *orubbliga samarbete med Guds i hans ande ropande och hjälpande Ande*.

Och alla hans frestelse- och frälsnings skeden nådde sin organiska höjdpunkt i Getsemane. Så lärde Herren genom sitt lidande att *lyda*. Denna lydnad gjorde honom stor inför Gud (Hebr 5:8–10).

Nere i dödsångestens dränkande och pinofrestande eld-sjö-djup *lydde* han sig lös ur den sataniska trotsviljans blodutpressande dödsgrepp och *lydde* sig in i den *omutliga gudsviljan* som krävde hans död på korset.

Så fullkomnades han, och så segrade han.

Även *vår* getsemanekamp är *organisk*, och har många skeden, det starka ropets och tårarnas skeden under vårt kötts dagar, "*den onda dagens*" oundvikliga skeden (Ef 6:13). Och vart och ett skall tagas som ett frälsningsskede, i vilket det innerst gäller vår frälsning från egenviljans och trotsviljans andliga och eviga död, den brinnande sjön. I detta farliga synd- och dödsdjup bottnar all vår getsemanekamp, liksom Herrens. Det känner vi tydligt på vår "*onda dag*", då Gud kräver ett förkrossande "*nedunder*" hans mäktiga hand.

Och i varje om än så bristfullt segerskede blir vi med Guds och Kristi hjälp frälsta från denna förskräckliga död och tagna ur vår dödsångest. Och detta på grund av vår *tro* eller vårt *samarbete* med Guds i vår ande ropande och hjälpande Ande (Rom 8:26). I detta gemensamma frälsningsrop och gemensamma frälsningsarbete som Paulus så kraftigt påvisar (Fil 2:12–13), arbetar Anden ut oss ur egenviljan och arbetar in oss i *lydnadens gudsvilja, nämligen om vi icke tar dödssprånget in i trotsviljan och därmed begår det eviga självmordet. Ty då ”utplånas vårt namn ur livets bok*".

I detta vårt *ödesdigra* och *oundvikliga samarbete med Anden* behandlar oss Gud, visserligen med helig och nedbrytande stränghet, där så behövs, men även med ett så hjärtegripande tålamod och med en så varm och vaksam barmhärtighet, att vi snart slår ned ögonen och skäms för vår motsträvighet och tvärt tar livssprånget in i *lydnadens gudsvilja,* som omutligen kräver vårt *fulla ”nedunder*” den hårda men allgoda styrelsehanden.

Så blir vår frälsning icke vår, utan Guds och Lammets (Upp 7:10). Och denna allvars frälsning av nåd upprepas och fördjupas under de

onda dagarnas alla skeden, som för oss in i en allt djupare *lösgörelse* från syndasjälvet och in i en allt djupare *fastgörelse* i det eviga livs- och glädjesjälvet i Gud. Vilket vi ju känner av mången härlig erfarenhet.

Så fortgår vår frälsning genom onda och goda dagar i organisk utveckling enligt rikets växdagar (Mark 4:26–29), och når sin fullkomning, som är helgelsens fullbordan, i slutskedet.

På denna *invärtes* frälsning, under livets dag och afton, lägger Gud huvudvikten (Rom 2:28–29). Naturligtvis. Ty utan krossad och utrensad ***egenvilja***, *som är syndens hjärta och ryggrad*, sätter ingen genom döden sin fot i den värld, där synd icke finns.

Blott i våra mörka och ljusa frälsnings skedens kamp, rop, tårar, ångest, glädje och fröjd *förvandlas* vi till individuella gudsmänniskor, av vilka var och en är något olik alla de andra. Och så måste ske. Ty i Guds himmelska värld inkommer blott *den*, som har ett *säreget nytt* ur Gud att ge de andra, och som har *behov* av ett sådant nytt från alla de andra. Här insläpps inga ”kopior”, inga ”dupletter” (Se Andens lag sid. 912–913).

På denna förvandling hänger det. Ty den är just ”den nya skapelsen i Kristus”, varpå "*allt beror*” i liv och död (Gal 6:15).

N.P. Wetterlund

PS Förestående uppsats, som är utsänd till några vänner, må delgivas dem, som har kärlek till sanningen.

Till en sörjande vän

Stockholm den 5 april 1924

Tack för brevet om din hustrus död! Hon har alltså gått över gränsen, hon din gudgivna maka; hon den goda, stilla och djupa. Jag minns henne så väl.

Från edert hem härnere gick hon till edert hem däruppe. Ja, till edert hem i ”*de levandes land*” hon gick!

Alltså gick hon inte bort ifrån dig. Nej, tvärtom; hon gick dig mycket närmare än förr. Ty hon gick in i den värld, där din ande redan nu bor och lever genom tron; ja, där han bor och lever i ”*den levande Gudens stad*', till vilken du har kommit (Hebr 12:22).

Där lever hon nu *med* och *i* din ande. Hon lever det himmelska hemlivet, det eviga ”*ett”*-livet med dig i Gud och hans Son (Joh 17:21–23).

Där älskar hon dig med den himmelska kärlekens fullhet och kraft.

Där söker hon draga dig och alla sina kära på jorden allt närmare Gud.

I henne har nu den jordiska kärleken till dig och till alla Guds heliga slagit ut i den himmelska kärlekens blomma. Det är den gudgivna kärlekens väg. På jorden knoppas den; i himlen blommar den. Och utan evighetsknoppen här, ingen evighetsblomma där! Så allvarlig är kärlekens sak på vår jord.

Ja, din maka har gått bort; så även min. Och de gick bort för att gå närmare Gud och därmed närmare oss.

Gud löne dem för deras dryga och trofasta verk vid vår sida!

Och gottgöre han med evig härlighet allt vad de lidit tillsammans med oss!

Vi gamla går kvar i det yttre. Men förlåten till det inre blir allt tunnare. Snart rämnar den, nämligen då, när vi lidit ut. Och då får även vi gå in i ”de levandes land”.

Där möter vi våra kära!

Där möts även vi!

Amen

Din innerligt tillgivne vän
N.P. Wetterlund

Brev till vänner

Stockholm den 15 november 1924

Jag fick idag efter morgonbönen en hälsostund. På den vill jag skriva till Eder några ord om mitt befinnande. Det blir nu att svälta ihjäl. Men det lidandet är ganska drägligt i förhållande till de anfäktningar som jag utstått i 48 år. De har nu upphört. Till anden mår jag gott i den Gode. I honom har jag min dagliga ”del” av evigt liv. I denna gåvodel har jag nog, och stundom övernog.

Jag längtar till mitt ureviga hem i ”de levandes land”, som är ”Guds paradis” (Ps 116:9, Upp 2:7).

Min mor ingav mig kärlek till Gud och hans skapelse. Hon lärde mig att i ensamhet falla ned vid träd och bedja. Och vid 10 års ålder såg jag Gud i en björk. Han fyllde stam, grenar och löv med en vithet, som gav mig en underbar sällhet. Den synen glömde jag aldrig. Och i år den första och andra november stod samma gudfyllda björk inför mig under en hel timme vardera dagen. Och nu längtar jag ivrigt efter mitt eviga hem i ”de levandes land”, där Gud bor i alla människor, så att de ger en obeskrivlig sällhet åt varandra, och där han bor i alla träd, buskar, blommor och gräs, så att de blir ”livsträd”, livsbuskar, livsblommor och livsgräs, som sprider en obeskrivlig sällhet åt alla människor och alla änglar. Det är ”Guds paradis”. Märk ”livsträden” (Upp 22:2).

Jag kan inte jubla över segrar. *Jag* har aldrig vunnit någon seger. Men Gud har på min lidandesväg fött in sig i mig till segrare i *det väsentliga* över all min synd och till gottgörare av all min skuld och till helare av all min brist. Detta allt i och genom Jesus Kristus. Och blott denna Guds och Kristi seger för oss och i oss håller att dö på. Och blott på den dör jag. Ty Guds *människoblivande* i alla människor är frälsningens *väsen*, *väg* och *mål*. Han *vill* och *måste* få bliva *allt* både *för* och *i* oss. Förr är verket ej färdigt.

Vi sade: segrare *i det väsentliga*. Ty Gud inföder sig aldrig i en människa till syndfri fullkomlighet på jorden. Det sker först i den tredje födelsen (Rom 8:23). Dagligen måste vi sucka med Johannes: ”Vi hava synd”, (1 Joh 1:8)

Detta är säkerligen mitt sista brev till Eder. Och det mån I låta vem som helst läsa. Tack för mångårig vänskap! Med Guds nåd mötas vi en gång i ”de levandes land”. Där får vi vandra bland livsträden och livsblommorna vid livets älv tillsammans med dem, som kommit ”*ur den stora bedrövelsen*” och ur den dagliga tvagningen i Lammets blod.

Amen.

Gamle tacksamme och tillgivne vännen
N.P. Wetterlund

Till en konfirmand i Skattungbyn

Har du lyckan i ditt bröst, så har du lycka överallt i livet. Var alltid glad: så mycket som du kan glädjas, så mycket lever du i sanning.

Vår olycka består i vår oförmåga att glädjas: livet är fullt av glädjeämnen: men skilda från Gud i vår självviska livsrot skiljer vi allt ifrån honom: och så blir glädjen blott sinande droppar i livets sand, fragmenter, som frestaren använder till lockbete på dödstomhetens krok.

Vad gott eller vad ont du gjorde människa eller djur, det gjorde du dig själv.

Ju sannare kristendom, ju mera lidande, ju mera lidande, ju mera fröjd.

Red dig ditt hem i din ande,
bygg väggar av Vaksamhet,
golv av Självkännedom,
tak av Tålamod,
gör fönster av Hopp,
släpp in Kärlekens sol;
möblera med Frid,
tapetsera med Fröjd,
håll snyggt med Renhjärtenhet,
parfymera med Mildhet,
låt ej elden slockna på Bönens härd
och var alltid hemma hos dig själv.
Få fingo ett hem, ty de har aldrig lärt sig konsten
att vara hemma, och mången tappade sitt hem vid tröskeln till sitt hem.

Lev så, att din ängel kan leva hos dig!
Dö döden innan du dör så dör du icke i döden.

Ha aktning för Gud!!! Så länge du har någon avgud så har du ingen aktning för Gud — den svikna gudaktigheten sviker människan vid evighetens port.

Den färg som penningen — eller något annat, som hör denna världen till — sätter på din själ, den är det enda du får med till den andra världen.

Vi *äger inte* det vi äger; vi äger blott det vi *gjort*.

Håll budet så håller budet dig!

Jag i Dig och Du i mig, det är det sanna livet.

Lär dig att i livet stå ensam med din Gud; du skall dock i döden stå ensam med honom.

Då vi lärt oss att *stå* även till själ och ande och att inlägga evigt liv i varje *nu*, då upplöses och försvinner tiden; på detta ögonblick väntar vår Gud.

N.P. Wetterlund

N.P. Wetterlunds sista stunder

Vår vän fick bokstavligen erfara vad han skrivit till oss för knappt en månad sedan: ”Icke ens ned i den hälsosamma och dyrbara förnedringens och förödmjukelsens djupaste djup sviker den trofasta handen”. Efter en natt med getsemanekamp kunde han säga: ”Det är bäst att gå in under Guds förödmjukelse”. Den kom i form av en större kroppslig och själslig svaghet, än han väntat. Hans väsen blev blidare och ödmjukare än någonsin. Så ödmjuk blev han, att han inte aktade sig värdig den vård tre av hans andliga barn var lyckliga nog att få ge honom. Han bad om förlåtelse för den otålighet som de knappast kunnat märka. När den ofta plågsamma skötseln var över, kunde han yttra, att han kände sig ”överlycklig för så god vård”.

Sedan han fredag kväll den tredje augusti sagt detta fortsatte han: ”Nu behöver jag gå in i stillheten i Gud de få dagar jag har kvar”. Natten blev orolig och ganska oredig. Under allt märktes, att det var en kamp med Gud, som kom honom mycket nära. Mot morgonen sade han: ”Nu är det över”. Följande dag sov han mycket och talade endast något litet.

Natten till söndagen kom medvetslösheten och övergick på måndagen till dödens stillhet, fastän hjärtat ännu arbetade svagt. Det blev en underbar frid omkring honom, och vi kände den heliga stillheten i Gud behärska hemmet, så som vore vi i en Guds helgedom. Vi var alldeles övertygade om att han nu skulle somna här för att vakna i de levandes land, som han talat om så ofta:

”Vi skola sitta i de levandes land
på blomsterängarna vid Livets strand.”

Timma efter timma gick, och hjärtat fortsatte sitt svaga arbetande. På tisdag morgon märkte den, som satt vid sängen, att munnen rörde sig. Hon skyndade att fukta de torra läpparna och efter några minuter kunde den döende åter svälja droppe efter droppe av det vatten som bjöds honom. Ögonen öppnades och en alldeles klar blick mötte oss. Han fick med ansträngning fram orden, och vi lyckades med möda tyda en del av dem. Med säkerhet hörde vi: ”Nu är jag frälst”, och till slut: ”Nu får jag somna. Han kommer snart. Jag hör honom redan.” In i det sista visade han faderlig omtanke om sina andliga barn. När han sagt de sista orden, höjdes blicken över oss. Ännu en stund stod den klar, sedan var den borta, och andedräkten upphörde nästan omärkligt klockan 12.55 tisdagen den 7 augusti.

”Det var en helig död”, sade den som vårdat honom dessa sista lidandesår. Vi hade så gärna velat förstå allt vad han sade under de tre sista medvetna timmarna, men fick nöja oss med att stå ”ett stenkast ifrån” och ana den frälsningsvisshetens lycka, som uppfyllde honom, och i anden förnimma den himmelska kärlekens obeskrivliga dragningskraft.

Vi får inte sörja honom. Vi fick se det djupaste lidande bära fram till det klaraste segervinnande. Det skall stärka vår tro och vårt mod till att gå den väg han av allt sitt hjärta, av all sin själ och av allt sitt förstånd gav sig åt. Det kostade honom allt, men han vann den fullkomliga frälsning som han kämpat för i hela sitt liv. Välsignad vare han och välsignat hans livsverk.

Den 8 augusti 1928.
Tyra Lundholm